Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

សៀវភៅ មគ្គុទេសក៍

របស់គម្រោងឈេនសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារកសិកម្ម

ការបង្កើតគម្រោង ថវិកាសម្រាប់ដំណាំ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

សៀវភៅ មគ្គុទេសក៍

របស់គម្រោងឈានសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារកសិកម្ម

SNV

swisscontact

គម្រោងឈេន

សៀវភៅមគ្គុទេសក៍សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារកសិកម្ម

ការបង្កើតគម្រោងថវិកាសម្រាប់ដំណាំ

ចងក្រងដោយ៖

លោកស្រី ឃឹម គឹមបួយ

លោក រិត អូរើម៉ាស៍

លោក លឹម សុគន្ធដារុណ

លោក ព្រុំ តុលា

សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកពិនិត្យ និងកែសម្រួល៖

លោកជំទាវបណ្ឌិត យ៉ើ អាស៊ីគិន

លោកស្រី ម៉ារិគិ វ៉ាន់ស្ស៊ី

លោក រិគ វ៉ាន់ គូលេន

លោក ហែម សុវណ្ណារិទ្ធ

បណ្ឌិត សុខ គឹមឈិន

លោក ឱ ធី

លោក អ៊ុក វណ្ណារ៉ា

និងសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកចូលរួមចំណែក៖

លោក ស្រី សុខជា លោកស្រី យស មន្នីរ័ត្ន លោក សោម សាល លោក អ៊ុន រើន

មន្ត្រីមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

រចនា និងរៀបចំបោះពុម្ពផ្សាយ៖ ក្រុមហ៊ុន អិម. អ. អេ ឌីហ្សាញ

រៀបចំរូបភាព៖ គម្រោងឈេន

អ្នកពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់៖ លោក រ៉ូណាល់ដូ ម៉ុងតេកាល់វ៉ូ

បកប្រែជាភាសាខ្មែរ៖ លោក ង៉ែត សុភា

គម្រោងសាកវប្បកម្មកម្ពុជាដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលនិងអាហារូបត្ថម្ភ (ឈេន) អេសអិនវី កម្ពុជា និងអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

អ៊ីមែល៖ horticulturecambodia@gmail.com

វិបសាយ៖ https://web.maff.gov.kh

ហ្វេសប៊ុក៖ @សាកវប្បកម្មកម្ពុជា Horticulture in Cambodia

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

បុព្វបទ

វិស័យកសិកម្មនៅប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញការបន្តរីកលូតលាស់ទាំងផលិតកម្ម និងការនាំចេញទោះបី ជាមានការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីត១៩។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពក្រីក្រនៅតែជាកត្តាចំបងកើតមានឡើងនៅតំបន់ជនបទ ដែលប្រហែលជា៨០% នៃប្រជាជនក្រីក្រចំនួន ២,៥លាននាក់កំពុងរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ។ ផលិតភាពទាបនៃកសិករខ្នាតតូចកម្ពុជា បានកើតឡើងដោយការប្រើប្រាស់នៅមានកម្រិតនូវធាតុចូលកសិកម្មដែលមានគុណភាព ការអនុវត្តតាមស្តង់ដាបច្ចេកទេស និងនវានុវត្តន៍ ព្រមទាំងឱកាស និងព័ត៌មានទីផ្សារ។ សម្ពាធនៃធនធានធម្មជាតិ និងផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គឺជាបញ្ហាប្រឈមបន្ថែមទៀត។ ចំណែកការចូលរួមក៏នៅមានកម្រិតពីសំណាក់វិស័យឯកជន លើសេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងកិច្ចសហការខ្សោយជាមួយតួអង្គមកពីវិស័យសាធារណៈ បានរាំងការអភិវឌ្ឍភាពរីកចម្រើនរបស់កសិករខ្នាតតូច។ កម្ពុជាពុំទាន់បានផ្គត់ផ្គង់បន្លែក្នុងស្រុកគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ម្យ៉ាងវិញទៀត កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរហ័សបានបង្ហាញនូវតម្រូវការកាន់តែខ្ពស់សម្រាប់ការបរិភោគបន្លែ និងផ្លែឈើដែលសុវត្ថិភាព និងគុណភាពល្អ។ កត្តានេះជាឱកាសដ៏មានតម្លៃរបស់កសិករខ្នាតតូច និងអ្នកកែច្នៃ ជាពិសេសស្រ្តី ក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូល និងសន្តិសុខស្បៀង។ ជាងនេះទៅទៀត ភាពប្រសើរឡើងផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ បានជំរុញការបំលាស់ទីរបស់ប្រជាជនក្រីក្រជនបទ ដោយផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវលទ្ធភាពទទួលបានទីផ្សារចម្រុះ និងឱកាសការងារជាច្រើន។

ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហា និងឱកាសទាំងនេះ ទីភ្នាក់ងារស្វីសសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ (SDC) បានអភិវឌ្ឍគម្រោងសាកវប្បកម្មកម្ពុជាដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលនិងអាហារូបត្ថម្ភ ដែលហៅកាត់ថា (គម្រោងឈេន) ជាកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់រយៈពេលប្រាំបីឆ្នាំ (២០១៤ - ២០២២) ដោយសហការជិតស្និទជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តាមរយៈអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងបណ្តាខេត្តគោលដៅ។ គម្រោងឈេនបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារមួយដែលមានគោលបំណងពង្រឹងការចូលរួមរបស់កសិករក្រីក្រ (ផ្តោតសំខាន់លើស្រ្តី) នៅក្នុងទីផ្សារដើម្បីធានានូវលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ធាតុចូលកសិកម្ម និងសេវាកម្មបានប្រសើរ និងទទួលបានចំណូលខ្ពស់។ កត្តាគន្លឹះនៃវិធិសាស្រ្តនេះគឺជាដំណើរការសម្របសម្រួលមួយ សម្រាប់ទាក់ទាញការចូលរួមពីបណ្តាដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ ព្រមទាំងអង្គការសង្គមស៊ីវិលក្នុងការផ្តល់ជូននូវទំនិញ និងសេវាកម្មនានា ទាំងធាតុចូល និងផលិតផលកសិកម្មនៃច្រវាក់តម្លៃសាកវប្បកម្ម (ឧទាហរណ៍៖ ការផ្សព្វផ្សាយ ធាតុចូលកសិកម្ម ការរៀបចំទីផ្សារ និងព័ត៌មានទីផ្សារ) ដែលសាកសម និងបំពេញចំតម្រូវការកសិករក្រីក្រ និងអ្នកកែច្នៃ។ ឆ្លងកាត់រយៈពេល៨ឆ្នាំ យើងអាចសម្រេចបានលទ្ធផលប្រកប ដោយ ផ្លែផ្កា។ ផលិតកម្មលើដំណាំបន្លែរបស់កម្ពុជាបានកើនឡើងគួរអោយកត់សម្គាល់ក្នុងអំឡុងពេល៣ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ និងបច្ចុប្បន្នបានគ្របដណ្តប់ ៦៨% នៃតម្រូវការទីផ្សារក្នុងស្រុក (៧០០.០០០តោនក្នុងឆ្នាំ២០២០) ប្រៀបធៀបនឹង៤២២.០០០តោន ក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ សមិទ្ធិផលដ៏អស្ចារ្យ!

សៀវភៅមគ្គុទេសក៍សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទីផ្សារកសិកម្មនេះ គឺជាកាប្រមូលផ្តុំឧបករណ៍ គោលការណ៍ ការប្រតិបត្តិ និងវិធីសាស្រ្តនានា ដែលបានអភិវឌ្ឍក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តន៍គម្រោងឈេន។ សៀវភៅនេះនឹងផ្តល់ជាឯកសារយោងសម្រាប់គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃកសិកម្ម ដែលមកពីវិស័យឯកជន វិស័យសាធារណៈ និងសង្គមស៊ីវិលជាដើម។ ជាងនេះទៅទៀត វាក៏ជាសៀវភៅណែនាំមួយសម្រាប់ឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពដែលជាស្នូលដ៏សំខាន់សម្រាប់គម្រោងឈេនដោយមានគោលបំណងពង្រឹង ប្រព័ន្ធទីផ្សារសាកវប្បកម្ម និងសមត្ថភាពនៃតួអង្គគ្រប់វិស័យដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មទៅកសិករគោលដៅ។ បណ្តាញទំនាក់ទំនង គោលនយោបាយ និងប្រព័ន្ធទីផ្សារដែលបានបង្កើតឡើង នឹងបន្តដំណើរជាតួអង្គពាក់ព័ន្ធគ្រប់វិស័យ ចំណែកឯកសិករនឹងអាចឈានដល់កម្រិតអប្បបរមា-សមស្របមួយ ដើម្បីក្លាយជាទីផ្សារដែលទទួលបានប្រាក់ចំណេញ និងអាចទ្រទ្រង់ខ្លួនឯងបាន។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម អាជ្ញាធរដែនដីថ្នាក់ខេត្ត មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ហូឡង់ (SNV) ព្រមទាំងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ សម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏ឥតខ្ចោះ និងសម្រាប់ការរួមចំណែកដ៏មមាញឹកដល់ការអនុវត្តនៃគម្រោងឈេន។

មាគុស៍ ប៊័រលី (Markus Buerli)
នាយក នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

មគ្គុទេសក៍ផ្សេងៗទៀតមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះ

- សេចក្តីផ្តើមសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារ
- ការសម្របសម្រួលការបង្កើតបណ្តុំកសិ-ធុរកិច្ច
- ការសម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មទៅអាជីវកម្ម (B2B)
- កម្មវិធីបំប៉នកសិករគម្រូ
- កម្មវិធីជំរុញអាជិវកម្មជនបទ
- ដំណោះស្រាយទឹក និងអាកាសធាតុឆ្លាតវៃសម្រាប់វិស័យសាវប្បកម្ម
- វីដេអូផលិតដោយកសិករសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយធីជីថល

តារាងមាតិកា

១. សេចក្តីផ្តើម ១

២. សារតា ២

៣. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃវិធីសាស្រ្ត ៣

៤. និយមន័យ ៥

៥. ការណែនាំជាជំហានៗ ៧

៥.១ ទំហំដី និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ផលិតដំណាំ ៧

៥.២ កញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់កំលាំងពលកម្ម ៨

៥.៣ តម្លៃអថេរ ១០

៥.៤ ចំណាយថេរ ១២

៥.៥ ចំណាយផលិតកម្មសរុប ១៦

៥.៦ តម្លៃផលិតកម្មសរុប ១៧

៥.៧ ចំណូលដុល (Gross Margin) ១៨

៥.៨ ចំណេញ ២០

៥.៩ ចំណូលលើកំលាំងពលកម្ម ២២

៥.១០ ការវិភាគកម្ចី និងការវិនិយោគ ២២

៦. សរុប ២៥

១. សេចក្តីផ្តើម

គម្រោងសាកវប្បកម្មកម្ពុជា ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូល និងអាហារូបត្ថម្ភ (ឈេន) បានបង្កើតសៀវភៅមគ្គុទេសន៍ (HTGs) ដែលមានន័យថាជាសៀវភៅណែនាំដែលអាចយកទៅអនុវត្តតាម និងផ្តល់ព័ត៌មានសម្រាប់អ្នកដែលមានបំណងចង់ចម្លង និងអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតនូវវិធីសាស្ត្រជោគជ័យដែលបានប្រើក្នុងដំណាក់កាលទាំងបីនៃឈេន។ យើងសង្ឃឹមថាសៀវភៅមគ្គុទេសន៍ (HTGs) ទាំងនេះនឹងមានប្រយោជន៍សម្រាប់អង្គការជាច្រើននៅទូទាំងពិភពលោក ជាពិសេសអ្នកដែលចូលរួមក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មដែលអនុវត្តវិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារ (សូមមើលប្រអប់ទី 1)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងបានសរសេរសៀវភៅមគ្គុទេសន៍ (HTGs) ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធកម្ពុជាដែលភាគច្រើនគឺ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA) មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទខេត្ត (PDAFFs) និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក។

ប្រអប់ទី១៖ អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារ (MSD)

វិធីសាស្ត្រ MSD គ្របដណ្តប់ប្រព័ន្ធទាំងមូលដែលនៅជុំវិញទីផ្សារ។ ក្នុងករណីវិស័យសាកវប្បកម្ម ទិដ្ឋភាពរួមនេះរួមបញ្ចូលទាំងអ្នកចូលរួមទីផ្សារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ('តួអង្គ' ឬ 'អ្នកលេង'): កសិករដែលដាំដំណាំ អ្នកលក់រាយដែលលក់គ្រាប់ពូជ និងធាតុចូលផ្សេងទៀតដល់កសិករ ឈ្មួញដែលទិញដំណាំ អ្នកលក់នៅផ្សារដែលលក់បន្លែឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់។ វាក៏អាចរួមបញ្ចូលសេវាកម្មដែលគាំទ្រទីផ្សារចំបង ដូចជាភ្នាក់ងារផ្នែកផ្សព្វផ្សាយរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ដំបូន្មានដល់កសិករ និងស្ថាបនទីផ្សារក្នុងស្រុកដែលបង្កើតកន្លែងសម្រាប់អ្នកទិញ និងអ្នកលក់ដើម្បីជួប។

MSD មានគោលបំណងដោះស្រាយភាពក្រីក្រដោយការកែលម្អការអនុវត្តទីផ្សារក្នុងលក្ខណៈរួមបញ្ចូល ជាពិសេសដោយការកែប្រែការលើកទឹកចិត្ត និងលក្ខណៈរបស់អាជីវកម្ម និងតួអង្គទីផ្សារផ្សេងទៀតដើម្បីធានាបាននូវការផ្លាស់ប្តូរទ្រង់ទ្រាយធំដែលយូរអង្វែង និងមានប្រយោជន៍។

សៀវភៅមគ្គុទេសន៍(HTGs) បច្ចុប្បន្នផ្តោតលើរបៀបធ្វើការវិភាគចំណូល-ចំណាយនៅក្នុងវិស័យសាកវប្បកម្មដោយប្រើផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ មានគោលបំណងកំណត់ថាតើកសិករអាចរកប្រាក់ចំណេញបាន ឬខាតបង់ប្រាក់ពីការដាំដុះបន្លែណាមួយ។ សៀវភៅមគ្គុទេសន៍(HTGs) គ្របដណ្តប់លើការបង្កើតផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំសាមញ្ញ រួមទាំងការតាមដានលើការចំណាយ ការកំណត់តម្លៃលក់បន្លែផ្សេងៗ ការគណនាថ្លៃដើម និងការគណនាសូចនាករហិរញ្ញវត្ថុដូចជា ប្រាក់ចំណេញ និងរយៈពេលសងត្រលប់។ គម្រោងឈេនបានបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកផ្នែកផ្សព្វផ្សាយក្នុងស្រុកអំពីរបៀបរៀបចំផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំដោយប្រើវិធីសាស្ត្រទាំងនេះ ហើយពួកគេក៏បានបង្រៀនកសិករផងដែរ។ ទោះបីជាវិធីសាស្ត្រត្រូវបានរៀបចំជាពិសេសសម្រាប់ការផលិតបន្លែក៏ដោយ វាអាចអនុវត្តបានចំពោះប្រភេទដំណាំផ្សេងៗទៀតដែរ។ (ចំណាំ៖ ដើម្បីធ្វើការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ កសិករត្រូវតែអាចអាន សរសេរ និងធ្វើការគណនាសាមញ្ញបាន។)

២. សារតា

ដំណាំសាកវប្បកម្ម គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្មនៃប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ផ្លែឈើ និងបន្លែយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ រហូតមកដល់ពេលថ្មីៗនេះ ជាង 50% នៃបន្លែទាំងអស់ត្រូវបាននាំចូលពីប្រទេសជិតខាង ដែលត្រូវបានផលិតដោយបច្ចេកវិទ្យាកាន់តែប្រសើរ និងអាចផ្តល់តម្លៃប្រកួតប្រជែងខ្ពស់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី បន្លែដែលនាំចូលមានសំណល់ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតច្រើន ដូច្នេះហើយបានជាមានការព្រួយបារម្ភពីបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។ គម្រោងឈេនបានធ្វើការលើការលើកកម្ពស់បន្លែដែលផលិតក្នុងស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនៅក្នុងខេត្តចំនួនបួននៃភាគខាងជើងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា (ឧត្តរមានជ័យ ព្រះវិហារ ស្ទឹងត្រែង និងក្រចេះ)។

មកដល់ពេលនេះ គម្រោងឈេនសម្រេចបានលទ្ធផលជាច្រើនដូចខាងក្រោម៖

១. កសិករប្រហែល 6,000 នាក់បានផ្លាស់ប្តូរពីការធ្វើកសិកម្មតាមបែបគ្រួសារទៅការដាំពាក់កណ្តាលអាជីព ឬអាជីព ហើយកំពុងទទួលបានប្រាក់ចំណេញខ្ពស់ពីការអនុវត្ត និងបច្ចេកវិទ្យាដែលប្រសើរឡើង ដែលគាំទ្រដោយការគណនាផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ។

២. កសិករអាជីពចំនួន 3,400 នាក់ (ស្ត្រី 50%) បានឃើញផលិតកម្មរបស់ពួកគេកើនឡើង 50%។ ប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំសុទ្ធបានកើនឡើងចំនួន 600 ដុល្លារអាមេរិកជាមធ្យម។

៣. ការអនុវត្តការកែលម្អទិន្នផលបានបង្កើតតម្រូវការសរុបខ្ពស់សម្រាប់ធាតុចូល (គ្រាប់ពូជ ជី ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត) និងបច្ចេកវិជ្ជា (ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក គ្របរង សំណាញ់ ម៉ាស៊ីនបូមសូឡា)។ ការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំបានជួយអ្នកបច្ចេកទេស និងកសិករគម្រូយល់អំពីប្រាក់ចំណេញ និងរយៈពេលសងត្រលប់នៃបច្ចេកវិទ្យានីមួយៗ។ វាក៏បានជួយកំណត់ថាតើការវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាជាក់លាក់មួយមានតម្លៃដែរឬទេ។

៤. ដៃគូក្នុងស្រុកជាច្រើនបានរាយការណ៍ថាទស្សនៈរបស់ពួកគេបានផ្លាស់ប្តូរលើជីវិតរបស់គម្រោងឈេន ហើយថាពួកគេបានឃើញអត្ថប្រយោជន៍នៃការលើកទឹកចិត្តកសិករឱ្យគិតដូចអ្នកជំនួញ និងភ្ជាប់តួអង្គទាំងអស់នៅក្នុងទីផ្សារមួយ។

៣. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃវិធីសាស្ត្រ

តើអ្វីជាបញ្ហា?

កសិករចង់បង្កើនទិន្នផល និងគុណភាពដំណាំរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់។ ក្នុងករណីបន្លែ កសិករកម្ពុជាប្រកួតប្រជែងជាមួយផលិតផលនាំចូល ដូច្នេះពួកគេត្រូវទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាសាកវប្បកម្មដែលបង្កើនទិន្នផល ដែលជួនកាលត្រូវចំណាយច្រើន។ កសិករនឹងធ្វើដូច្នេះបានលុះត្រាតែការវិនិយោគស្ថិតនៅក្នុងរបៀបរបស់ពួកគេ ហើយប្រសិនបើពួកគេអាចមានហេតុផលច្បាស់លាស់ក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណេញរបស់ពួកគេ។ ដើម្បីឱ្យកសិករធ្វើការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ និងផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្ត្រក្នុងការផលិត ពួកគេត្រូវយល់ច្បាស់ពីផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ តាមទស្សនៈរបស់កសិករ សំណួរទូទៅបំផុតគឺ (1) តើខ្ញុំអាចរកលុយបានច្រើនទេ ប្រសិនបើខ្ញុំវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មី វិធីសាស្ត្រ ឬដំណាំ? (2) តើវិធីសាស្ត្រថ្មី ឬដំណាំត្រូវការកម្លាំងពលកម្មច្រើនពេកទេ? (3) តើការវិនិយោគមានហានិភ័យប៉ុណ្ណា? និង (4) តើខ្ញុំអាចមានលទ្ធភាពទទួលវាបានទេ?

បើគ្មានការគណនាផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំត្រឹមត្រូវទេ កសិករមិនអាចឆ្លើយសំណួរទាំងនេះបានទេ។ ដោយមិនដឹងថាតើពួកគេនឹងរកបានប៉ុន្មានក្នុងមួយវដ្តដំណាំ ហើយថាតើពួកគេអាចសងប្រាក់កម្ចីដែលពួកគេទំនងជាត្រូវយក ឬអត់នោះ ពួកគេមិនអាចសម្រេចចិត្តថាតើត្រូវវិនិយោគ ឬអត់ ឬត្រូវផ្តល់អាទិភាពលើដំណាំអ្វីនោះទេ។ សម្រាប់កសិករជាច្រើន ការគណនាចំណាយ-ចំណូលលម្អិត គឺប្រហែលជាត្រូវសួរច្រើនពេក ដូច្នេះបុគ្គលិកផ្នែកផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសគួរតែអាចជួយពួកគេក្នុងការវិភាគ និងផ្តល់ដំបូន្មានត្រឹមត្រូវ រួមទាំងដំណាំណាដែលត្រូវផលិត និងបច្ចេកវិទ្យាណាដែលត្រូវវិនិយោគ។

ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃគម្រោងឈេន យើងសង្កេតឃើញថា បុគ្គលិកធ្វើការនៅវាលរបស់រដ្ឋាភិបាល និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាច្រើនដែលយើងបានសហការជាមួយ មិនត្រូវបាន ណែនាំដល់កសិករដើម្បីធ្វើការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីកំណត់ប្រាក់ចំណេញពីដំណាំនោះទេ។ ពួកគេបានណែនាំកសិករឱ្យធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ នូវការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា និងដាំដំណាំជាក់លាក់ ប៉ុន្តែបើគ្មានអនុសាសន៍ទាំងនេះត្រូវបានផ្តល់អោយនោះទេ ការគណនាហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជាការប៉ាន់ប្រមាណតម្លៃ និងការព្យាករណ៍នៃប្រាក់ចំណេញ និងផលសងត្រឡប់មកវិញនៃកម្លាំងពលកម្ម។

អង្គការ SNV ជឿជាក់ថាអ្នកបច្ចេកទេសគួរតែមានការយល់ដឹងច្បាស់លាស់អំពីភាពពាក់ព័ន្ធផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៃដំបូន្មានដែលពួកគេផ្តល់ដល់កសិករខ្នាតតូច ដូច្នេះវាអាចជួយពួកគេធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង។ យើងសង្ឃឹមថា សៀវភៅមគ្គុទេសន៍ (HTGs) នេះនឹងបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកផ្នែកផ្សព្វផ្សាយ និងអ្នកបច្ចេកទេសនៅទីវាលនូវជំនាញបែបបរិមាណ ដែលត្រូវការសម្រាប់ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ ហើយការចងក្រងផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំនឹងក្លាយជាទម្លាប់សម្រាប់ពួកគេ។

តើមានដំណោះស្រាយ / វិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះ?

យើងបានបង្កើតវិធីសាស្ត្រងាយស្រួលក្នុងការគណនាផលចំណេញពីដំណាំ។ វាអាចត្រូវបានគណនាយ៉ាងសាមញ្ញ ដោយយកតែបញ្ជីចំណាយផ្ទាល់ទៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនី ឬវាអាចត្រូវបានយកទៅគណនាលម្អិតបន្តិច ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការរំលោះលើចំណាយថេរ ដែលកសិករបានចំណាយក្នុងការទិញគ្រឿងចក្រ និងដំឡើងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ល។

ដំបូងឡើយ យើងបានបណ្តុះបណ្តាលអ្នកជំនាញកសិកម្ម ដែលធ្វើការជាបុគ្គលិកផ្នែកផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងស្ថាបនរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការដៃគូ។ ក្រោយមក ពួកគេបានបង្រៀនកសិករគម្រូ ដែលបន្ទាប់មកបានពិភាក្សាអំពីផលចំណេញពីដំណាំជាមួយកសិករនៅក្នុងបណ្តុំរបស់ពួកគេ។

តើយើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបានអ្វីខ្លះ?

គោលបំណងរបស់យើង គឺដើម្បីបំពាក់ឱ្យបុគ្គលិកនៅទីវាល និងផ្នែកផ្សព្វផ្សាយនូវសមត្ថភាពក្នុងការគណនាប្រាក់ចំណេញយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃអន្តរាគមន៍ដែលបានស្នើឡើង។ (នៅក្នុងការណែនាំនេះ យើងបង្ហាញពីការគណនាទាក់ទងនឹងបន្លែ ប៉ុន្តែវិធីសាស្ត្រដូចគ្នាអាចអនុវត្តបានចំពោះដំណាំផ្សេងទៀត ដូចជាផ្លែឈើ ស្រូវ ដំឡូងមី ស្វាយចន្ទី កៅស៊ូ។ល។)។ គោលដៅចុងក្រោយ គឺដើម្បីឱ្យកសិករយល់កាន់តែច្បាស់អំពីការចំណាយ និងប្រាក់ចំណេញនៃការអនុវត្តការដាំដុះ និងជម្រើសដំណាំរបស់ពួកគេ ដូច្នេះពួកគេអាចធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង និងសង្ឃឹមថានឹងទទួលបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់។

បទពិសោធន៍គម្រោងឈេន

អ្នកសម្របសម្រួលទីផ្សារថ្នាក់ខេត្ត

លោក អ៊ុន រឿន ជាអ្នកសម្របសម្រួលផ្សារថ្នាក់ខេត្តនៅខេត្តស្ទឹងត្រែង។ គាត់បានធ្វើការជាមួយគម្រោងឈេន អស់រយៈពេលជាង 5 ឆ្នាំដោយផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសដល់អ្នកជំនាញផ្នែកផ្សព្វផ្សាយ និងកសិករគម្រូ និងភ្ជាប់កសិករជាមួយតួអង្គទីផ្សារ។ គាត់បានចូលរួមក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើន រួមទាំងការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំផងដែរ។ គាត់និយាយថា វគ្គផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំមានប្រយោជន៍ខ្លាំងណាស់។ ខ្ញុំបានរៀនពីរបៀបវិភាគថវិកា តើកសិករត្រូវចំណាយប៉ុន្មាន ប្រសិនបើគាត់ដាំដំណាំនេះ ឬដំណាំនោះ តើគាត់នឹងទទួលបានចំណូលប៉ុន្មាន ហើយប្រភេទដំណាំណាដែលល្អបំផុតសម្រាប់ដាំ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំក៏អាចប្រៀបធៀបជម្រើសជាច្រើនសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំ និងផ្តល់យោបល់ដល់កសិករអំពីការវិនិយោគរបស់ពួកគេ”។

« ខ្ញុំចង់ផ្ញើសារទៅកាន់អ្នកបច្ចេកទេស និងកសិករទាំងអស់៖ សូមអានការណែនាំនេះ ហើយស្វែងយល់អំពីការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ។ អ្នកនឹងមិនសោកស្តាយវាទេ!»

មន្ត្រីផ្នែកផ្សព្វផ្សាយនៃមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

លោក លន់ ពុល ជាមន្ត្រីផ្នែកផ្សព្វផ្សាយនៅមន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ខេត្តព្រះវិហារ។ គាត់បានសហការជាមួយគម្រោងឈេន តាំងពីឆ្នាំ 2015។ គម្រោងឈេនបានផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗ រួមទាំងការកសាងសមត្ថភាព និងការបណ្តុះបណ្តាលអាជីវកម្ម។ លោកអះអាងថា “ផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ គឺគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍បំផុត ព្រោះវាបង្រៀនការវិភាគថវិកា របៀបកំណត់ថ្លៃដើមផលិតកម្ម បង្កើតថវិកាសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំ គណនាតម្លៃអថេរ និងរំលោះ និងច្រើនទៀត។ ខ្ញុំគិតថា ការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ គឺជាប្រធានបទដ៏សំខាន់ដែលកសិករគួររៀនមុននឹងដាំអ្វីមួយ។ ខ្ញុំមិនអាចបញ្ឈប់ខ្លួនឯងពីការចែករំលែកចំណេះដឹងនេះជាមួយអ្នកដទៃ រួមទាំងកសិករ មិត្តភក្តិ និងមនុស្សនៅក្នុងសហគមន៍របស់ខ្ញុំបានទេ។

៤. និយមន័យ

មុនពេលចាប់ផ្ដើមការវិភាគផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំ វាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗ និងរូបមន្តរបស់ពួកគេ ដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម។

វាក្យស័ព្ទ	និយមន័យ	ឧទាហរណ៍ និងរូបមន្ត
ចំណាយអថេរ	ចំណាយអថេរ គឺជាការចំណាយរយៈពេលខ្លីដែលកើនឡើងសមាមាត្រជាមួយនឹងបរិមាណដីដាំដុះ៖ ដីកាន់តែធំ ចំណាយអថេរកាន់តែខ្ពស់។ ប្រភេទដំណាំដែលកំពុងដាំដុះក៏អាចប៉ះពាល់ដល់ចំណាយអថេរផងដែរ។	ឧទាហរណ៍: ការចំណាយដែលកើតឡើងសម្រាប់ការរៀបចំដី គ្រាប់ពូជ ជីកំប៉ុស ឬជី ប្រេងឥន្ធនៈ និងពលកម្មដែលបានជួល។ បរិមាណនៃធាតុចូលទាំងនេះប្រែប្រួលអាស្រ័យលើទំហំដីដាំដុះ និងប្រភេទដំណាំ (ឧ. ដំណាំខ្លះត្រូវការជីច្រើនជាងកន្លែងផ្សេងទៀត)។
ចំណាយថេរ	ការចំណាយថេរ គឺជាការវិនិយោគលើទ្រព្យសកម្ម ឬទំនិញដែលមានរយៈពេលលើសពីមួយឆ្នាំ។ ពួកវានៅដដែលដោយមិនគិតពីទំហំដី។ ការចំណាយនៃការវិនិយោគរយៈពេលវែងទាំងនេះជាធម្មតាត្រូវបានចែកចាយក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ចាប់ពីពេលទិញរហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃអាយុកាលប្រើប្រាស់របស់ទ្រព្យសកម្ម។ ចំនួនចំណាយថេរដែលត្រូវបានកាត់ចេញក្នុងឆ្នាំនីមួយៗត្រូវបានគេហៅថា «រំលោះ»។	ឧទាហរណ៍ ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក - ការទិញ និងដំឡើងវាទាមទារការវិនិយោគជាមុនយ៉ាងច្រើន ប៉ុន្តែវាត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងប្រើប្រាស់អស់ជាច្រើនឆ្នាំ។ រូបមន្ត៖ ការរំលោះប្រចាំឆ្នាំ = តម្លៃវិនិយោគថេរ ÷ ចំនួនឆ្នាំនៃជីវិតមានប្រយោជន៍របស់ទ្រព្យសកម្ម
ថ្លៃដើមផលិតកម្មសរុប	ថ្លៃដើមសរុបនៃផលិតកម្ម បូកបញ្ចូលចំណាយអថេរ និងចំណាយថេរ (រំលោះ)។	រូបមន្ត៖ តម្លៃសរុប = ចំណាយអថេរសរុប + ចំណាយថេរសរុប (រំលោះ)
តម្លៃផលិតកម្មសរុប	តម្លៃផលិតកម្មសរុប គឺជាប្រាក់ដែលទទួលបានពីការលក់ផលិតផលនៅច្រកទ្វារកសិដ្ឋាន (ឧ. ប្រាក់ចំណូល) បូកនឹងតម្លៃនៃផលិតផលដែលប្រើប្រាស់ដោយគ្រួសារកសិករ និង/ឬរក្សាទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅពេលក្រោយ។	រូបមន្ត៖ ចំណូល = បរិមាណលក់ x តម្លៃលក់ តម្លៃនៃផលិតកម្មរក្សាទុក ឬប្រើប្រាស់ = បរិមាណរក្សាទុក ឬប្រើប្រាស់ x តម្លៃទីផ្សារនៅពេលប្រមូលផល តម្លៃផលិតកម្មសរុប = ចំណូល + តម្លៃនៃផលិតកម្មដែលបានរក្សាទុក ឬប្រើប្រាស់
ប្រាក់ចំណេញដុល (**Gross margin**)	ប្រាក់ចំណេញដុលសម្រាប់ដំណាំមួយត្រូវបានទទួលដោយការដកចំណាយអថេរពីតម្លៃផលិតកម្មសរុប។	រូបមន្ត ចំណេញដុល (Gross Margin)= តម្លៃផលិតកម្មសរុប - ចំណាយអថេរ
ប្រាក់ចំណេញ	ប្រាក់ចំណេញ គឺជាប្រាក់ដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការចំណាយអថេរ និងថេរទាំងអស់ត្រូវបានបង់។	រូបមន្ត៖ ប្រាក់ចំណេញ = ប្រាក់ចំណេញដុល – ចំណាយថេរ
ថវិកាសម្រាប់កំលាំងពលកម្ម	ចំនួនកំលាំងពលកម្មផ្ទាល់ខ្លួន និងជួលដែលប្រើដើម្បីផលិតដំណាំសម្រាប់មួយវដ្ត ឬមួយឆ្នាំ ដែលជាធម្មតាត្រូវបានបញ្ជាក់ជាថ្ងៃ/ហិកតា សម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗ។	រូបមន្ត ផលបូកចំនួនថ្ងៃពលកម្មដែលបានធ្វើក្នុងមួយហិកតា
ចំណូលលើកម្លាំងពលកម្ម	តម្លៃនៃផលិតកម្មក្នុង១ថ្ងៃពលកម្មផ្ទាល់ខ្លួនបានធ្វើលើផ្ទៃដីនីមួយៗនៃដំណាំជាក់លាក់មួយ។	រូបមន្ត តម្លៃផលិតកម្មសរុប ÷ ចំនួនថ្ងៃពលកម្មផ្ទាល់ខ្លួនដែលបានវិនិយោគ

ផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំអាចត្រូវបានរៀបចំតាមជំហានដូចខាងក្រោម៖

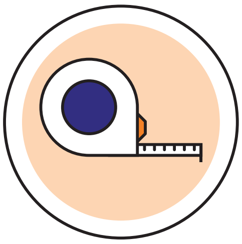

១. ជ្រើសរើសប្រភេទដំណាំ និងទំហំទីតាំង

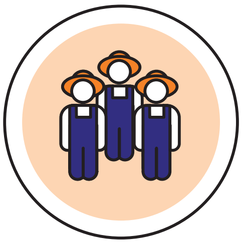

២. ប៉ាន់ប្រមាណចំនួនកម្លាំងពលកម្មដែលត្រូវការ

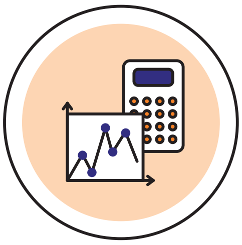

៣. គណនាចំណាយអថេរ

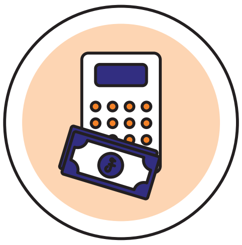

៤. គណនាការចំណាយថេរ

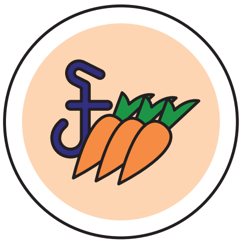

៥. គណនាតម្លៃផលិតកម្មសរុប

៦. គណនាចំណូល និងចំណូលសរុបនៃផលិតកម្ម

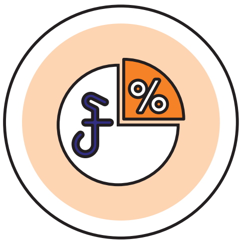

៧. គណនាចំណេញដុលសរុប

៨. គណនាប្រាក់ចំណេញ

៩. ចំណូលលើពលកម្ម

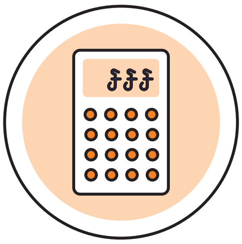

១០. វិភាគប្រាក់កម្ចី និងការវិនិយោគ៖
- រយៈពេលសងត្រឡប់
- អត្រាការប្រាក់
- ចំណូលត្រឡប់លើការវិនិយោគ

៥. ការណែនាំជាជំហាន។

វិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទីផ្សារគឺគ្របដណ្តប់ប្រព័ន្ធទាំងមូលជុំវិញទីផ្សារ។ ក្នុងករណីសាកល្បងកម្មនេះ ទិដ្ឋភាពរួមនៃទីផ្សារគឺរួមបញ្ចូលអ្នកចូលរួមពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ (តួអង្គ ឬអ្នកដើរតួនាទី)៖ កសិករដែលដាំដុះដំណាំ អ្នកផ្គត់ផ្គង់គ្រាប់ពូជ និងអ្នកលក់ជាតុចូលកសិកម្មផ្សេងៗទៅអោយកសិករ អាជីវករដែលទិញផលដំណាំនៅពេលប្រមូលផល និងអ្នកលក់នៅផ្សារនានាទៅអោយអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។ សេវាកម្មនានាដែលគាំទ្រជាស្នូលដល់ការងារទីផ្សារ ក៏រួមបញ្ចូលផងដែរ ក្នុងនោះមានដូចជា៖ ភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយរដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ដំបូន្មានទៅកសិករ និងរចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារក្នុងតំបន់ ដែលរៀបចំទីធ្លាសមរម្យល្អសម្រាប់អ្នកលក់ និងអ្នកទិញជួបគ្នា។

ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទីផ្សារមានគោលបំណងដោះស្រាយបញ្ហាភាពក្រីក្រ តាមរយៈការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្ត ទីផ្សារនៅក្នុងបែបផែនបរិយាបន្ន ជាពិសេសការសម្របសម្រួលលើកទឹកចិត្តផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទអាជីវកម្ម និងតួអង្គទីផ្សារដទៃទៀត ដើម្បីជានាំនូវការផ្លាស់ប្តូរទ្រង់ទ្រាយធំដែលទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍យូរអង្វែង។

៥.១ ទំហំដី និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ផលិតដំណាំ

ជំហានដំបូង គឺត្រូវរាយបញ្ជីដំណាំផ្សេងៗគ្នាដែលកសិករផលិត ហើយសម្រាប់ដំណាំនីមួយៗ ផ្ទៃដីដែលបានប្រើសម្រាប់ដាំដុះវា និងរដូវ (ប្រាំង ឬវស្សា) នៅពេលដែលវានឹងត្រូវបានផលិត។ ដំណាំផ្សេងៗគ្នាមានវដ្តលូតលាស់ខុសៗគ្នា ដូច្នេះវាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវដឹងថាតើអាចដាំដុះបានប៉ុន្មានវដ្តក្នុងមួយឆ្នាំ។

បច្ចេកវិជ្ជាដែលត្រូវការនឹងអាស្រ័យលើរដូវ និងប្រភេទដំណាំ។ ឧទាហរណ៍ កសិករដែលចង់ដាំបន្លែនៅរដូវប្រាំងនឹងត្រូវការឧបករណ៍ស្រោចស្រព និងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទឹក។ ដំណាំខ្លះត្រូវការប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក ចំណែកប្រព័ន្ធបាញ់ទឹក ឬបំពង់បាញ់ទឹកអាចសមស្របជាងសម្រាប់ដំណាំផ្សេងទៀត។ ប្រសិនបើពួកគេចង់ផលិតពេញមួយឆ្នាំ ពួកគេប្រហែលជាត្រូវការសំណាញ់ ឬផ្ទះសំណាញ់។ ដំណាំមួយចំនួនដូចជាត្រសក់ត្រូវការសំណាញ់ទ្រើង ចំណែកដំណាំផ្សេងទៀតត្រូវការខ្សែទ្រើង (ឧ. ប៉េងប៉ោះ)។ ខាងក្រោមនេះជាឧទាហរណ៍នៃរបៀបធ្វើតារាងព័ត៌មានចាំបាច់។

សេចក្តីអះអាង

បរិមាណដែលបានប្រើនៅក្នុងការណែនាំនេះ គឺជាឧទាហរណ៍ដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលការគណនាត្រូវបានធ្វើ។ ទោះបីជាយើងបានព្យាយាមប្រើតួលេខជាក់ស្តែងក៏ដោយ ការចំណាយ និងទិន្នផលគឺមានភាពប្រែប្រួលខ្ពស់នៅក្នុងការពិត។ ដូច្នេះ បរិមាណទាំងនេះគួរតែត្រូវបានយកជាការណែនាំ ឬជាឯកសារយោងតែប៉ុណ្ណោះ។

កំណត់សម្គាល់លើស្តង់ដារនៃការចំណាយទាំងអស់សម្រាប់មួយហិចតា៖

កសិករខ្នាតតូចដែលប្រកបអាជីវកម្មខ្លះដាំដុះដំណាំមួយហិកតា ប៉ុន្តែភាគច្រើននៃពួកគេដាំដុះលើផ្ទៃដីតូចជាង។ នៅពេលធ្វើការស្ទង់មតិ ឬកត់ត្រាទិន្នន័យព័ត៌មានទាំងអស់គួរតែត្រូវបានគណនាឡើងវិញនៅលើមូលដ្ឋាន ១ ហិកតា ដូច្នេះអាចធ្វើការប្រៀបធៀបបានយ៉ាងច្បាស់។ ដំណាំផ្សេងៗគ្នាមានរយៈពេលដាំដុះខុសៗគ្នា ដូច្នេះផែនការថវិកាសម្រាប់ដំណាំគួរតែត្រូវបានធ្វើក្នុងមួយវដ្ត ប៉ុន្តែសម្រាប់ការប្រៀបធៀបដែលបានធ្វើលើសពីមួយឆ្នាំ។

ដំណាំដាំដុះ (ជាមួយប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក ដីវាល)៖

ល.រ	ប្រភេទដំណាំ	វដ្តដាំដុះ (ថ្ងៃចាប់ពីពេលស្ទូង)	ផ្ទៃដីនៅរដូវប្រាំង (ម²)	ចំនួនវដ្តរដូវប្រាំង	ផ្ទៃដីនៅរដូវវស្សា (ម²)	ចំនួននៃវដ្តរដូវវស្សា
1	ម្ទេស	120–150	1,000	1	1,000	1
2	ត្រសក់	60–70	400	2	200	1
3	ស្ពៃក្រញ៉ាញ់	40	400	3	–	–
4	ប៉េងប៉ោះ	70–120	1,000	1	–	–

បច្ចេកវិជ្ជា និងវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវអនុម័ត៖

ប្រភេទដំណាំ	ផ្ទះសំណាញ់	ដំណក់ទឹក	ឧបករណ៍បាញ់ទឹក	បំពង់បាញ់ថ្នាំ	កៅស៊ូគ្របរង	ទ្រើង	សូឡាបូមទឹក	ដីកំប៉ុស្ត	ជី	ថ្នាំ	ម៉ាស៊ីនភ្ជួររាស់
ម្ទេស		√			√		√	√	√	√	√
ត្រសក់		√			√	√	√	√	√	√	√
ស្ពៃក្រញ៉ាញ់	ជម្រើស			√	x		√	√	√	√	√
ប៉េងប៉ោះ		√			√		√	√	√	√	√
ខ្ទឹមបារាំង			√		x		√	√	√	√	√

៥.២ កញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់កំលាំងពលកម្ម

កញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់កំលាំងពលកម្មយកចំនួនកម្លាំងពលកម្មដែលត្រូវការដើម្បីដាំដុះដំណាំសម្រាប់មួយវដ្តដំណាំនៅលើផ្ទៃដីមួយហិកតា។ កសិករត្រូវរាយបញ្ជីសកម្មភាពទាំងអស់ដែលចាំបាច់ដើម្បីផលិតដំណាំ និងប៉ាន់ប្រមាណចំនួនថ្ងៃពេញ (ប្រាំបីម៉ោង) នៃកម្លាំងពលកម្មដែលត្រូវការ ដោយបញ្ជាក់ថាតើការងារនេះនឹងធ្វើឡើងដោយកម្លាំងពលកម្មជួល ឬកម្លាំងពលកម្មគ្រួសារ។

ឧទាហរណ៍សម្រាប់ធ្វើការប្រៀបធៀប

នៅក្នុងការណែនាំនេះ យើងបានយកដំណាំពីរប្រភេទ គឺម្ទេស និងត្រសក់ ជាឧទាហរណ៍។ យើងគណនាចំណេញដុល និងប្រាក់ចំណេញសម្រាប់ដំណាំទាំងពីរប្រភេទ ហើយបន្ទាប់មកប្រៀបធៀបលទ្ធផល។ យើងបានសន្មត់ថាការដាំដុះលើដីវាលដោយប្រើរងលើកទទឹង ១,៥ ម៉ែត្រដោយប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក និងកៅស៊ូគ្របរង។ គម្លាតសម្រាប់ត្រសក់គឺ 0.5 x 0.75 ម៉ែត្រ មានពីរជួរក្នុងមួយរង ចំណែកសម្រាប់ម្ទេស យើងប្រើគំលាតត្រីកោណ 0.75 x 0.75m ។ ទឹកត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ដោយទឹកអណ្តូងខួង និងប្រើបន្ទះស្រូបពន្លឺព្រះអាទិត្យ(សូឡា)ដែលមានគុណភាពខ្ពស់ដែលជំរុញឱ្យម៉ាស៊ីនបូមទឹក។ ក្នុងមួយឆ្នាំ ត្រសក់អាចផលិតបានបីវដ្ត ឬពីរវដ្តនៃម្ទេស។

តម្រូវការកំលាំងពលកម្មសម្រាប់ដំណាំម្ទេស ១ហិចតា៖

ដំណាំ៖ ម្ទេស	ចំនួនថ្ងៃពលកម្មដែលរំពឹងទុក		
សកម្មភាពសម្រាប់ ១ ហិកតា	សរុប	ជួល	ខ្លួនឯង
ការរៀបចំដីជាមួយត្រាក់ទ័រកង់ពីរ (គោយន្ត)	6	0	6
ការរៀបចំលើករងជាមួយត្រាក់ទ័រ	20	10	10
ការដំឡើងផ្លាស្ទិចគ្របរង និងប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក	25	20	5
ការផលិតគ្រាប់ពូជ និងការស្ទូង	50	40	10
បូមទឹក	20	5	15
សំអាតស្មៅ	10	0	10
ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិត	25	10	15
ការប្រមូលផល	180	120	60
ជម្រើស	5	0	5
ការវេចខ្ចប់	7	3	4
ការដឹកជញ្ជូន	8	0	8
សរុប	356	208	148

ថ្លៃឈ្នួលពលកម្មជាមធ្យមគឺ 20,000 រៀល (5 ដុល្លារ) ក្នុងមួយថ្ងៃ ដូច្នេះតម្លៃសរុបនៃការងារជួលសម្រាប់ម្រេចមួយហិកតាគឺ 20,000 រៀល/ថ្ងៃ x 208 ថ្ងៃ = 4,160,000 រៀល។

តម្រូវការកកំលាំងពលកម្មសម្រាប់ដំណាំត្រសក់ ១ ហិកតា៖

ដំណាំ៖ ត្រសក់	ចំនួនថ្ងៃពលកម្មដែលរំពឹងទុក		
សកម្មភាពសម្រាប់ ១ ហិកតា	សរុប	ជួល	ខ្លួនឯង
ការរៀបចំដីជាមួយត្រាក់ទ័រកង់ពីរ (គោយន្ត)	6	0	6
ការរៀបចំលើករងជាមួយត្រាក់ទ័រ	20	10	10
ការដំឡើងផ្លាស្ទិចគ្របរង និងប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក	25	15	10
តំឡើងសំណាញ់ទ្រើង	25	20	5
ការផលិតគ្រាប់ពូជ និងការស្ទូង	50	40	10
បូមទឹក	20	10	10
សំអាតស្មៅ	10	0	10
ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិត	25	20	5
ការប្រមូលផល	125	100	25
ការជម្រើស	15	10	5
ការវេចខ្ចប់	15	10	5
ការដឹកជញ្ជូន	5	0	5
សរុប	341	235	106

ថ្លៃឈ្នួលពលកម្មជាមធ្យមគឺ 20,000 រៀល (5 ដុល្លារ) ក្នុងមួយថ្ងៃ ដូច្នេះតម្លៃសរុបនៃការងារជួលសម្រាប់ត្រសក់មួយហិកតាគឺ 20,000 រៀល/ថ្ងៃ x 235 ថ្ងៃ = 4,700,000 រៀល។

៥.៣ តម្លៃអថេរ

ចំណាយអថេរទាក់ទងនឹងធាតុចូលដែលប្រើដោយផ្ទាល់ក្នុងផលិតកម្មដំណាំ ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយទំហំនៃផ្ទៃដីដែលកំពុងដាំដុះ និងចំនួនវដ្តដំណាំក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ។ ការចំណាយអថេរកើនឡើងនៅពេលដែលផ្ទៃដីដាំដុះដោយដំណាំដាក់លាក់មួយកើនឡើង ឬបញ្ចូលធាតុចូលកាន់តែច្រើន។ ប្រសិនបើដីដាំដុះតូច ឬប្រើប្រាស់ធាតុចូលតិច នោះចំណាយអថេរនឹងថយចុះ។ ការចំណាយអថេរត្រូវបានចងក្រងដោយការប៉ាន់ប្រមាណចំនួនឯកតា (គិតជាគីឡូក្រាម លីត្រ។ល។) នៃធាតុចូលដែលត្រូវការសម្រាប់ផ្ទៃដីដាំដុះនីមួយៗ។ ដូចបង្ហាញក្នុងឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។

ចំណាយអថេរសម្រាប់ដំណាំម្ទេស ១ហិចតាៈ

ល.រ	តម្លៃអថេរ	ឯកត្តា	បរិមាណ	តំលៃក្នុងមួយឯកត្តា (រៀល)	ចំណាយសរុប (រៀល)
	ការរៀបចំដី និងគ្រាប់ពូជ				2,240,000
1	ជួលម៉ាស៊ីនសម្រាប់រៀបចំដី (ភ្ជួរ រាស់ លើករង)	ថ្ងៃ	3	160,000	480,000
2	ពូជ	កញ្ចប់	200	3,200	640,000
3	ដីកំប៉ុស	កញ្ចប់	14	80,000	1,120,000
	ជី				9,408,000
4	Mg (15-14-0)	គ.ក្រ	128	5,000.00	640,000
5	MAP (12-61-0)	គ.ក្រ	128	11,000.00	1,408,000
6	KCL (00-00-61)	គ.ក្រ	520	5,000	2,600,000
7	កាល់ស្យូម (15-0-0-24)	គ.ក្រ	160	6,000	960,000
8	លាមកគោ	គ.ក្រ	20,000	50	1,000,000
9	កំបោរ	គ.ក្រ	500	900	450,000
10	ជីទឹកបំប៉នរុក្ខជាតិ	វគ្គ	1	1,000,000	1,000,000
11	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត & ថ្នាំផ្សិត	លីត្រ	30	45,000	1,350,000
	ប្រេង				1,331,000
12	ប្រេងម៉ាស៊ូត (សម្រាប់ត្រាក់ទ័រ)	លីត្រ	400	3,200	1,280,000
13	ប្រេង (សម្រាប់ម៉ាស៊ីនត្រាក់ទ័រ)	លីត្រ	3	17,000	51,000
	កំលាំងពលកម្ម				4,160,000
14	កំលាំងពលកម្ម	ថ្ងៃ	208	20,000	4,160,000
ចំណាយអថេរសរុប					**17,139,000**

ការចំណាយអថេរសរុប (ដោយគ្មានកម្លាំងពលកម្មផ្ទាល់ខ្លួន) សម្រាប់ដំណាំត្រសក់មួយហិកតាក្នុងមួយវដ្តរដូវ គឺស្មើនឹង ១៤,២៤៦,០០០រៀល។

ចំណាយអថេរសម្រាប់ត្រសក់ ១ ហិចតា៖

ល.រ	តម្លៃអថេរ	ឯកតា	បរិមាណ	តំលៃក្នុងមួយឯកតា (រៀល)	ចំណាយសរុប (រៀល)
	ការរៀបចំដី និងគ្រាប់ពូជ				**1,330,000**
1	ជួលម៉ាស៊ីនសម្រាប់រៀបចំដី (ភ្ជួរ រាស់ លើករង)	ថ្ងៃ	3	160,000	480,000
2	ពូជ	គ.ក្រ	0.85	1,000,000	850,000
	ជី និងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត				**7,685,000**
3	UREA (46-0-0)	គ.ក្រ	106	2,500	265,000
4	Mg (15-14-0)	គ.ក្រ	120	5,000	600,000
5	MAP (12-61-0)	គ.ក្រ	110	11,000	1,210,000
6	KCL (00-00-61)	គ.ក្រ	376	5,000	1,880,000
7	កាល់ស្យូម (15-0-0-24)	គ.ក្រ	130	6,000	780,000
8	លាមកគោ	គ.ក្រ	20,000	50	1,000,000
9	កំបោរ	លីត្រ	100	5,000	500,000
10	ជីទឹកបំប៉នរុក្ខជាតិ	គ.ក្រ	500	900	450,000
11	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត & ថ្នាំផ្សិត	លីត្រ	40	25,000	1,000,000
	ប្រេង				**531,000**
12	ប្រេងម៉ាស៊ូត (សម្រាប់ត្រាក់ទ័រ)	លីត្រ	150	3,200	480,000
13	ប្រេង (សម្រាប់ម៉ាស៊ីនត្រាក់ទ័រ)	លីត្រ	3	17,000	51,000
	កំលាំងពលកម្ម				**4,700,000**
14	កំលាំងពលកម្ម	ថ្ងៃ	235	20,000	4,700,000
ចំណាយអថេរសរុប					**14,246,000**

Source: iDE, EWS & SNV data

ការចំណាយអថេរសរុប (ដោយគ្មានកម្លាំងពលកម្មផ្ទាល់ខ្លួន) សម្រាប់ដំណាំត្រសក់មួយហិកតាក្នុងមួយវដ្តរដូវ គឺស្មើនឹង ១៤,២៤៦,០០០រៀល។

ចំណាំលើការចំណាយលើការបូមទឹក

នៅក្នុងការគណនានេះ យើងបានសន្មត់ថាការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនបូមទឹកដើរដោយថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ ដែលមានការចំណាយថេរតែប៉ុណ្ណោះ (ប្រតិបត្តិការ គឺឥតគិតថ្លៃជាមូលដ្ឋាន)។ សម្រាប់ម៉ាស៊ីនបូមទឹកប្រើប្រេងម៉ាស៊ូត យើងត្រូវបន្ថែមការចំណាយលើប្រេងម៉ាស៊ូតជាចំណាយអថេរ។

៥.៤ ចំណាយថេរ

ការចំណាយដែលអាចត្រូវបានគេហៅថា 'ថេរ' ជាធម្មតាអនុវត្តចំពោះអាជីវកម្ម ឬសហគ្រាសទាំងមូល ហើយមិនប្រែប្រួលជាមួយនឹងការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងផលិតកម្មនោះទេ។ ពួកវាត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងធាតុចូល ឬទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានរយៈពេលជាច្រើនវដ្តដំណាំ ហើយជាធម្មតាច្រើនឆ្នាំ រួមទាំងឧបករណ៍កសិកម្មផងដែរ។

ការចំណាយថេរត្រូវបានគណនាដោយវិធីសាស្ត្ររំលោះ ពោលគឺដោយបែងចែកថ្លៃទិញឧបករណ៍កសិកម្មដោយអាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចនៃឧបករណ៍។

ចំណាំលើការចំណាយថេរ

ការចំណាយថេរមិនត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយផលិតកម្ម ឬទិន្នផលទេ។ មិនថាផលិតកម្មបន្លែកើនឡើង ឬថយចុះ ទិន្នផលខ្ពស់ ឬទាប ការចំណាយថេរនៅតែដដែល។ ការចំណាយលើការកាន់កាប់ឧបករណ៍កសិកម្មភាគច្រើននៅដដែល ថាតើរបស់របរប្រើប្រាស់ញឹកញាប់ ឬអត់។ សូមចំណាំផងដែរថា យើងមិនបានបញ្ចូលតម្លៃដី និងតម្លៃបញ្ជាំដីទេ។

១. ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក

- អាយុកាលដែលអាចប្រើបានរបស់ទុយោដំណក់ គឺបីឆ្នាំ។
- ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ប្រព័ន្ធនេះអាចប្រើសម្រាប់វដ្តដំណាំពីរ ឬបី (ឧ. ពីរ ឬបីដងក្នុងមួយឆ្នាំ) អាស្រ័យលើដំណាំ។ សម្រាប់ម្ទេសដោយសាររយៈពេលលូតលាស់ និងប្រមូលផលយូរ យើងសន្មត់ថាមានតែពីរវដ្តក្នុងមួយឆ្នាំ ឬសរុបចំនួនប្រាំមួយដងលើអាយុកាលអាចប្រើបានរបស់ទុយោដំណក់។ សម្រាប់ត្រសក់យើងសន្មតថាបីវដ្ត ឬប្រាំបួនដងសរុប។
- ចំនួនឧបករណ៍ដំណក់ទឹកដែលប្រើប្រាស់លើផ្ទៃដីមួយហិកតា អាស្រ័យទៅលើគម្លាតរុក្ខជាតិ និងរង។ រងធំមានទទឹង 1 ម៉ែត្របណ្តោយ 50 ម៉ែត្រ និង 0.5 ម៉ែត្រពីគ្នា។ មួយហិចតាស្មើនឹងដីទំហំ ៥០ x ៥០ ម៉ែត្រចំនួន ៤។ ដីឡូតិ៍នីមួយៗមាន 33 រង (50 ÷ 1.5) ដូច្នេះមួយហិកតាមាន 33 x 4 = 132 រង។ រងនីមួយៗមានទុយោតំណក់ទឹកមួយនៅចំកណ្តាល។ ដូច្នេះយើងត្រូវការ 132 x 50 m = 6,600 m នៃទុយោដំណក់។ Driplines ជាធម្មតាមកជាវិល 950 m ដូច្នេះយើងត្រូវការ 6,600 ÷ 950 = 7 ដុំ។
- កសិករត្រូវការទុយោដំណក់ប្រាំពីរដុំដើម្បីស្រោចស្រពលើផ្ទៃដីមួយហិកតា ដែលក្នុងមួយដុំៗត្រូវចំណាយប្រាក់១២ម៉ឺនរៀល។ ដូច្នេះតម្លៃសរុបគឺ 7 x 120,000 រៀល = 840,000 រៀល។
- អាស្រ័យហេតុនេះ តម្លៃរំលោះនៃឧបករណ៍ដំណក់ទឹកក្នុងមួយវដ្តដំណាំគឺ ៨៤០.០០០ រៀល ÷ ៦ វដ្ត = ១៤០.០០០ រៀល សម្រាប់ម្ទេស និង ៨៤០.០០០ រៀល ÷ ៩ វដ្ត = ៩៣.០០០ រៀល សម្រាប់ត្រសក់។

២. ផ្លាស្ទិកគ្របរង

- កៅស៊ូគ្របរងអាចប្រើសម្រាប់ដំណាំម្ទេសតែពីរវដ្ត ឬបីវដ្តដំណាំត្រសក់។
- យើងត្រូវការ 6,600 m ÷ 380 m/ដុំ = 18 ដុំ។ តម្លៃកៅស៊ូគ្របរងមានគុណភាពល្អមួយដុំ គឺ 125,000 រៀល។ ដូច្នេះតម្លៃទិញសរុបគឺ 18 x 125,000 រៀល = 2,250,000 រៀល។
- អាស្រ័យហេតុនេះ តម្លៃរំលោះរបស់កៅស៊ូគ្របរងសម្រាប់ម្ទេសគឺ ២,២៥០,០០០ ÷ ២ វដ្ត = ១,១២៥,០០០ រៀលក្នុងមួយវដ្ត។ ចំពោះត្រសក់គឺ ២,២៥០,០០០រៀល ÷ ៣វដ្ត = ៧៥០,០០០រៀលក្នុងមួយវដ្ត។

៣. ថាសបណ្តុះកូន

- ថាសបណ្តុះកូនត្រូវបានប្រើសម្រាប់ដំណុះគ្រាប់ពូជ និងផលិតកូន។ អាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចរបស់ថាសបណ្តុះកូន គឺប្រហែលពីរឆ្នាំ ដោយមិនគិតពីប្រភេទដំណាំ។ វាអាចត្រូវបានប្រើសម្រាប់វដ្តដំណាំបីក្នុងមួយឆ្នាំ ឬសរុបប្រាំមួយវដ្ត។
- ដើមម្ទេសត្រូវបានគេដាំតាមលំនាំត្រីកោណដែលមានចម្ងាយ ៧៥ សង់ទីម៉ែត្រ រវាងដើមនីមួយៗ។ ត្រូវការកូនប្រហែល 17,800 សម្រាប់ក្នុងមួយហិកតា ឬ 10,000 m^2 ÷ (0.75 m x 0.75 m) ។
- ត្រសក់ត្រូវបានដាំជាពីរជួរក្នុងមួយរងដោយមានគំលាតចន្លោះ ៥០ សង់ទីម៉ែត្ររវាងជួរ និង ៧៥ សង់ទីម៉ែត្ររវាងរុក្ខជាតិ។ ត្រូវការកូនប្រហែល 26,700 សម្រាប់ក្នុងមួយហិកតា ឬ 10,000 m^2 ÷ (0.75 m x 0.5 m) ។

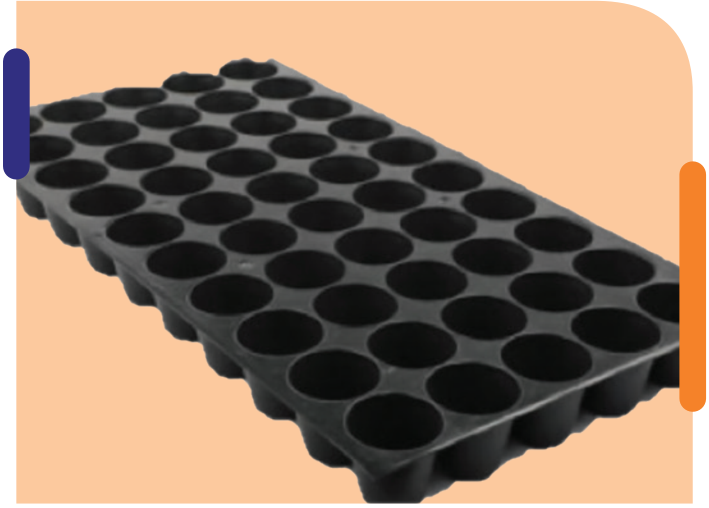

- ថាសមួយអាចផ្ទុកបាន 104 កូន។ ដោយសន្មតថាមានគែមបន្ថែម 5% សម្រាប់កូនដែលមិនមានដំណុះ ឬមានគុណភាពទាប យើងនឹងត្រូវការ 17,800 ÷ 104 x 1.05 = 180 ថាសសម្រាប់ម្ទេស និង 26,700 ÷ 104 x 1.05 = 270 ថាសសម្រាប់ត្រសក់។
- កសិករដាំម្ទេសទិញ១៨០ថាស តម្លៃ២.៥០០រៀលក្នុងមួយថាស សរុប៤៥ម៉ឺនរៀល។ កសិករដាំត្រសក់នេះទិញបាន២៧០ថាស សរុប៦៧៥.០០០រៀល ។
- ដូច្នេះតម្លៃរំលោះនៃថាសកូនក្នុងមួយវដ្តដំណាំសម្រាប់ម្ទេសគឺ 450,000 រៀល ÷ 6 វដ្ត = 75,000 រៀល។ សម្រាប់ត្រសក់គឺ ៦៧៥,០០០ រៀល ÷ ៦ វដ្ត = ១១២,៥០០ រៀល។

៤. បូមទឹក

- ការបូមទឹកអាចត្រូវបានដំណើរការដោយប្រើប្រភពថាមពលផ្សេងៗគ្នា ឧទាហរណ៍ ម៉ាស៊ីនបូមប្រើប្រេងម៉ាស៊ូតដែលមានអាំងវឺរទ័រភ្ជាប់ទៅនឹងក្បាលបូមទឹកអគ្គិសនីដែលអាចដាក់បញ្ចូលទឹកបាន ឬសូឡាបូមទឹក។ នៅទីនេះយើងសន្មត់ថាសូឡាបូមទឹកមានកំលាំង 1 HP ។
- ម៉ាស៊ីនបូមសូឡាដែលមានគុណភាពខ្ពស់ជាមួយនឹងឧបករណ៍តាមដានព្រះអាទិត្យនឹងមានរយៈពេល 15 ឆ្នាំជាមួយនឹងការថែទាំបន្ទាប់ពីឆ្នាំទី 5 ។ ការចំណាយលើការទិញ និងដំឡើងគឺ 14,000,000 រៀល។ តម្លៃថែទាំប្រចាំឆ្នាំបន្ទាប់ពីឆ្នាំទី 5 សម្រាប់រយៈពេល 10 ឆ្នាំគឺ 1,200,000 x 10 = 12,000,000 រៀល។ ដូច្នេះការចំណាយសរុបសម្រាប់រយៈពេល 15 ឆ្នាំគឺ 14,000,000 រៀល + 12,000,000 រៀល = 26,000,000 រៀល។ ចំពោះម្ទេសមានពីរវដ្តក្នុងមួយឆ្នាំ តម្លៃក្នុងមួយវដ្តគឺ 26,000,000 រៀល (15 x 2 cycles) = 867,000 រៀល។ ចំពោះត្រសក់មានបីវដ្តក្នុងមួយឆ្នាំ ចំណាយអស់ 26,000,000 រៀល (15 x 3 វដ្ត) = 578,000 រៀល។

៥. ទុយោទឹក

- មួយហិចតាមានដីទំហំ 50 x 50 ម៉ែត្រចំនួន 4 ដែលត្រូវការបំពង់ទុយោ PVC ដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា។ អាយុកាលដែលអាចប្រើបាននៃបំពង់ PVC គឺបីឆ្នាំ។
- ទុយោ PVC 50 (, 4 m បណ្តោយ) 250 ម៉ែត្រ = 250 ÷ 4 m = 63 ដើម x 10,000 រៀល ក្នុងមួយដើម = 630,000 រៀល។
- ទុយោ PVC 34 (បណ្តោយ 4 ម) 200 ម៉ែត្រ = 200 ÷ 4 ម = 50 ដើម x 9,000 រៀល ក្នុងមួយដើម = 450,000 រៀល។

- ទុយោ PVC valve 50: 4 ដើម x 10,000 រៀល ក្នុងមួយដើម= 40,000 រៀល។
- ចំណាយសរុប 630,000 រៀល + 450,000 រៀល + 40,000 រៀល = 1,120,000 រៀល។
- ចំពោះម្ទេស ការរំលោះគឺ ១.១២០.០០០ រៀល ÷ ៦ វដ្ត = ១៨៧.០០០ រៀលក្នុងមួយវដ្ត។ សម្រាប់ត្រសក់គឺ ១,១២០,០០០ រៀល ÷ ៩ វដ្ត = ១២៤,០០០ រៀល ក្នុងមួយវដ្ត។

៦. សន្ទះបិទបើក

- សន្ទះបិទបើកទាំងនេះភ្ជាប់បំពង់ទុយោ PVC ទៅនឹងទុយោដំណក។ អាយុកាលដែលអាចប្រើប្រាស់បាននៃសន្ទះបិទបើក គឺបីឆ្នាំ។
- តម្លៃមួយគឺ 1,000 រៀល ហើយយើងត្រូវការ 135 បន្ទះបិទសម្រាប់មួយហិកតា។ តម្លៃសរុបគឺ 1,000 x 135 = 135,000 រៀល។
- ដូច្នេះ ការរំលោះសម្រាប់ដំណាំម្ទេសគឺ ១៣៥,០០០ រៀល ÷ ៦ វដ្ត = ២២,៥០០ រៀល។ សម្រាប់ត្រសក់គឺ ១៣៥,០០០ រៀល ÷ ៩ វដ្ត = ១៥,០០០ រៀល។

៧. តម្រង់ទឹក

- អាយុកាលប្រើប្រាស់របស់តម្រង់ គឺបីឆ្នាំ។
- តម្លៃក្នុងមួយឯកតាគឺ ១៥ម៉ឺនរៀល។ យើងត្រូវការតែមួយឯកតាសម្រាប់មួយហិកតា។
- ដូច្នេះ តម្លៃរំលោះក្នុងមួយវដ្តដំណាំសម្រាប់ម្ទេសគឺ ១៥ ម៉ឺនរៀល ÷ ៦ វដ្ត = ២៥ ០០០ រៀល។ ចំពោះត្រសក់វិញគឺ ១៥ម៉ឺនរៀល ÷ ៩វដ្ត = ១៦ ៧០០រៀល។

៨. រង្វាស់សម្ពាធ

- អាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចរបស់រង្វាស់សម្ពាធ គឺបីឆ្នាំ។
- តម្លៃក្នុងមួយឯកតាគឺ ៦៤,០០០ រៀល។
- ដូច្នេះ តម្លៃរំលោះក្នុងមួយវដ្តដំណាំសម្រាប់ម្ទេសគឺ ៦៤,០០០ ÷ ៦ វដ្ត = ១០,៧០០ រៀល។ សម្រាប់ត្រសក់គឺ ៦៤,០០០ រៀល ÷ ៩ វដ្ត = ៧,១០០ រៀល។

៩. ថ្នាលបណ្ដុះកូន

- ថ្នាលបណ្ដុះកូន គឺមានគ្រោងធ្វើពីឫស្សីដែលប្រើសម្រាប់បណ្ដុះគ្រាប់ពូជក្នុងថាសបណ្ដុះ។ ជីវិតសេដ្ឋកិច្ចរបស់វា គឺពីរឆ្នាំ។
- តម្លៃក្នុងមួយឯកត្តា គឺ ១,២០០,០០០រៀល។
- ដូច្នេះ តម្លៃរំលោះក្នុងមួយវដ្តដំណាំសម្រាប់ម្ទេសគឺ ១,២០០,០០០÷៤ វដ្ត=៣០០,០០០ រៀល។ ចំពោះត្រសក់គឺ ១,២០០,០០០ រៀល ÷ ៦វដ្ត = ២០០,០០០រៀល។

ការចំណាយថេរពីរចុងក្រោយទាក់ទងនឹងទ្រើង គឺសម្រាប់តែការដាំត្រសក់ប៉ុណ្ណោះ។ (បន្លែផ្សេងទៀតដែលជាធម្មតាដាំដុះដោយប្រើទ្រើង គឺ សណ្ដែកគួ ហើយជួនកាលឪឡឹកនៅរដូវវស្សា)។

១០. សំណាញ់ទ្រើង

- សំណាញ់ទ្រើង មានរយៈពេលពីរឆ្នាំ។ សម្រាប់មួយហិកតា យើងត្រូវការ 6,600 m ÷ 60 m ក្នុងមួយឯកតា = 110 ឯកត្តា។ ឯកត្តានីមួយៗមានតម្លៃ ១០,០០០ រៀល ដូច្នេះតម្លៃវិនិយោគសរុបគឺ ១,១០០,០០០ រៀល។
- រំលោះសំណាញ់ទ្រើង គឺ 1,100,00 រៀល ÷ 6 វដ្ត = 183,300 រៀលក្នុងមួយវដ្ត។

១១. បង្គោលឈើ

- សំណាញ់ទ្រើងត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយបង្គោលឈើនៅចន្លោះ 2 ម៉ែត្រ។ បង្គោលអាចប្រើបានពីរឆ្នាំ (ឧ. ត្រសក់ ៦វដ្ត)។
- ក្នុងមួយហិកតា កសិករត្រូវការ 6,600 m ÷ 2 m = 3,300 ឯកត្តា។
- បង្គោលនីមួយៗមានតម្លៃ 1,500 រៀល ដូច្នេះការចំណាយសរុបគឺ 1,500 x 3,300 រៀល = 4,950,000 រៀល។
- តម្លៃរំលោះគឺ 4,950,000 រៀល ÷ 6 វដ្ត = 825,000 រៀល។

ចំណាយថេរសម្រាប់ផលិតកម្មម្ទេស ១ហិចតា៖

ល.រ	ចំណាយថេរ	ឯកត្តា	បរិមាណ	តំលៃក្នុងមួយឯកត្តា (រៀល)	ចំណាយសរុប (រៀល)	តម្លៃរំលោះក្នុង១វដ្ដដំណាំ (រៀល)
1	ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក	ដុំ	7	120,000	840,000	140,000
2	កៅស៊ូគ្រងរង	ដុំ	18	125,000	2,250,000	1,125,000
3	ថាសបណ្ដុះកូន	ថាស	180	2,500	450,000	75,000
4	សូឡាបូមទឹម	ឯកត្តា	1	26,000,000	26,000,000	867,000
5	ទុយោបូមទឹក PVC	សំណុំ	1	1,120,000	1,120,000	187,000
6	ក្បាលបិទបើក	ឯកត្តា	135	1,000	135,000	22,500
7	ឧបករណ៍ជម្រោះទឹក	ឯកត្តា	1	150,000	150,000	25,000
8	នាឡិការវាស់សំពាធ	ឯកត្តា	1	64,000	64,000	10,700
9	ថ្នាលបណ្ដុះកូន	ឯកត្តា	1	1,200,000	1,200,000	300,000
	ចំណាយថេរសរុប				**32,209,000**	**2,752,000**

ចំណាយថេរសម្រាប់ផលិតកម្មត្រសក់ ១ហិចតា៖

ល.រ	ចំណាយថេរ	ឯកត្តា	បរិមាណ	តំលៃក្នុងមួយឯកត្តា (រៀល)	ចំណាយសរុប (រៀល)	តម្លៃរំលោះក្នុង១វដ្ដដំណាំ (រៀល)
1	ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក	ដុំ	7	120,000	840,000	93,000
2	កៅស៊ូគ្រងរង	ដុំ	18	125,000	2,250,000	750,000
3	ថាសបណ្ដុះកូន	ថាស	270	2,500	675,000	112,500
4	សូឡាបូមទឹម	ឯកត្តា	1	26,000,000	26,000,000	578,000
5	ទុយោបូមទឹក	សំណុំ	1	1,120,000	1,120,000	124,000
6	ក្បាលបិទបើក	ឯកត្តា	135	1,000	135,000	15,000
7	ជម្រោះទឹក	ឯកត្តា	1	150,000	150,000	16,700
8	នាឡិការវាស់សំពាធ	ឯកត្តា	1	64,000	64,000	7,100
9	ថ្នាលបណ្ដុះកូន	ឯកត្តា	1	1,200,000	1,200,000	200,000
10	សំណាញ់ទ្រើង	ដុំ	110	10,000	1,100,000	183,300
11	បង្គោលឈើទ្រើង	ឯកត្តា	3,300	1,500	4,950,000	825,000
ចំណាយថេរសរុប					**34,484,000**	**2,905,000**

Source: iDE & SNV data

៥.៥ ចំណាយផលិតកម្មសរុប

ចំណាយផលិតកម្មសរុបស្មើនឹងចំណាយអថេរសរុបបូកនឹងចំណាយថេរសរុប (រំលោះ) ក្នុងមួយវដ្ត។ ដោយផ្អែកលើលំហាត់ខាងលើ យើងអាចគណនាតម្លៃផលិតកម្មសរុបសម្រាប់ដំណាំនីមួយៗដូចខាងក្រោម៖

- **ម្ទេស:**

តម្លៃផលិតកម្មសរុបក្នុងមួយហិកតា = 17,139,000 រៀល (ចំណាយអថេរ) + 2,752,000 រៀល (ចំណាយថេរ) = **19,891,000 រៀល**

- **ត្រសក់:**

តម្លៃផលិតកម្មសរុបក្នុងមួយហិកតា = ១៤,២៤៦,000 រៀល (ចំណាយអថេរ) + ២,៩០៥,000 រៀល (ចំណាយថេរ) = **១៧,១៥១,000 រៀល**

គន្លឹះ

ដើម្បីគណនាថ្លៃដើម អ្នកអាចប្រើតម្លៃទីផ្សារជាមធ្យម ឬស្តង់ដារនៃធាតុចូល និងឧបករណ៍។ ពួកគេមានភាពត្រឹមត្រូវគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីផ្តល់លទ្ធផលថវិកាដែលអាចសម្រេចបាន។ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មុននឹងអ្នកណែនាំការវិនិយោគដល់កសិករ ធ្វើការស្រាវជ្រាវខ្លះដើម្បីកំណត់ថាតើមានភាពខុសគ្នាតម្លៃធំរវាងម៉ាកឧបករណ៍ផ្សេងៗ និងរវាងទីតាំងហាង ព្រោះការជ្រើសរើសផលិតផល និងហាងដែលមានតំលៃប្រកួតប្រជែងអាចសន្សំប្រាក់កសិករបានច្រើន។

៥.៦ តម្លៃផលិតកម្មសរុប

នៅពេលដែលដំណាំមួយត្រូវបានប្រមូលផលហើយ កសិករអាចធ្វើកិច្ចការមួយក្នុងចំណោមបីយ៉ាងគឺ លក់ ប្រើប្រាស់ ឬរក្សាទុក។ តម្លៃសរុបនៃផលិតកម្ម គឺជាប្រាក់ដែលទទួលបានពីការលក់ផលិតផល (ចំណូល) បូកនឹងតម្លៃនៃផលិតផលដែលបានប្រើប្រាស់ ឬរក្សាទុក (ពោលគឺផលិតផលដែលមិនបានលក់)។ ជួនកាលវាត្រូវបានគេហៅថា "តម្លៃនៃទិន្នផល" ។

ប្រាក់ចំណូលពីការលក់ត្រូវបានគណនាយ៉ាងងាយស្រួល៖ បរិមាណផលិតផលដែលបានលក់គុណនឹងតម្លៃឯកតាដែលកសិករទទួលបាន។ តម្លៃជាធម្មតាត្រូវបានសន្មតថាជាតម្លៃនៅកសិដ្ឋាន។

ចំណូល = បរិមាណលក់ x តម្លៃលក់

តម្លៃផលិតកម្មសរុបសម្រាប់ដំណាំម្ទេស ១ហិចតា៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប (ទិន្នផល)	គ.ក្រ	10,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	4,000
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់សរុប)	រៀល	**40,000,000**

តម្លៃផលិតកម្មសរុបសម្រាប់ដំណាំត្រសក់ ១ហិចតា៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប (ទិន្នផល)	គ.ក្រ	35,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	1,200
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់សរុប)	រៀល	**42,000,000**

Source: iDE & SNV data

ចំណាំលើតម្លៃសរុបនៃផលិតកម្ម៖

តម្លៃសរុបនៃការផលិតរួមមានតម្លៃនៃផលិតផលដែលមិនបានលក់ - ផលិតផលប្រើប្រាស់ដោយគ្រួសារកសិករ ឬរក្សាទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅពេលក្រោយ។ វិធីសាស្ត្រដ៏ងាយស្រួលមួយក្នុងការកំណត់តម្លៃផលិតផលដែលមិនបានលក់ គឺដោយប្រើតម្លៃទីផ្សារដែលផលិតផលអាចត្រូវបានលក់ ពោលគឺតម្លៃនៅកសិដ្ឋានដូចគ្នាដែលប្រើដើម្បីគណនាប្រាក់ចំណូល។ វិធីច្បាស់លាស់ជាងនេះដើម្បីវាស់តម្លៃផលិតផលដែលមិនបានលក់ គឺសួរថា 'តើយើងត្រូវចំណាយអ្វីសម្រាប់អាហារប្រសិនបើយើងមិនបានបរិភោគផលិតផលរបស់យើង?' ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅតំបន់ជនបទមានភាពខុសគ្នាតិចតួចរវាងតម្លៃលក់ និងការទិញ។ តម្លៃ ដូច្នេះ តម្លៃលក់អាចប្រើជាការប៉ាន់ស្មានដ៏ល្អ។ កាលណាកសិករតូចតាចក្លាយជាពាណិជ្ជករកាន់តែច្រើន បន្លែកាន់តែច្រើនត្រូវបានផលិតសម្រាប់ទីផ្សារ ដូច្នេះបរិមាណផលិតផលប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងនឹងមានត្រឹមតែភាគរយតូចមួយនៃបរិមាណសរុបដែលផលិត។

៥.៧ ចំណូលដុល (Gross Margin)

ប្រាក់ចំណូលដុល (Gross margin) ត្រូវបានប្រើដើម្បីប្រៀបធៀបប្រាក់ចំណេញនៃដំណាំផ្សេងៗគ្នា។ វាគឺជារង្វាស់នៃតម្លៃដែលដំណាំមួយបន្ថែមទៅលើទិន្នផលរបស់កសិដ្ឋាន ដោយមិនគិតពីចំណាយថេរ។ប្រាក់ចំណូលដុល (Gross margin) នៃដំណាំមួយត្រូវបានទទួលដោយការដកចំណាយអថេរសរុបពីតម្លៃសរុបនៃការផលិត។

ចំណូលដុល (Gross Margin) = តម្លៃសរុបនៃការផលិត - ចំណាយអថេរ

ចំណូលដុលសម្រាប់ដំណាំម្ទេស ១ ហិចតា៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប (ទិន្នផល)	គ.ក្រ	10,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	4,000
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់សរុប)	រៀល	40,000,000
ចំណាយអថេរ	រៀល	17,139,000
ចំណូលដុល (តម្លៃផលិតកម្មសរុប - ចំណាយអថេរ)	**រៀល/ហ**	**22,861,000**

ចំណូលដុលសម្រាប់ដំណាំត្រសក់ ១ ហិចតា៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប (ទិន្នផល)	គ.ក្រ	35,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	1,200
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់សរុប)	រៀល	42,000,000
ចំណាយអថេរ	រៀល	14,246,000
ចំណូលដុល (តម្លៃផលិតកម្មសរុប - ចំណាយអថេរ)	**រៀល/ហ**	**27,754,000**

Source: iDE & SNV data

កំណត់ចំណាំលើការវិភាគផលចំណេញដុលសរុប

ការគណនាចំណេញដុលសរុបគឺ ចាំបាច់នៅពេលសម្រេចចិត្តរវាងជម្រើសដំណាំផ្សេងៗគ្នា។ ប្រសិន បើកសិករចង់ដឹងថាតើត្រូវបន្តជាមួយដំណាំជាក់លាក់មួយឬក៏ជាមួយផ្សេងទៀត គាត់គួរតែប្រៀបធៀបប្រាក់ចំណេញសរុបនៃដំណាំទាំងពីរ។ ប្រសិនបើកសិករផ្លាស់ប្តូរដំណាំ ការចំណាយថេរប្រហែលជាមិនផ្លាស់ប្តូរទេ។ អ្វីដែលនឹងផ្លាស់ប្តូរ គឺចំណាយអថេរ និងតម្លៃនៃការផលិត។ ការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណេញដុលនឹងជួយកសិករសម្រេចចិត្តថាតើការប្តូរទៅដំណាំផ្សេងនឹងទទួលបានផលចំណេញ ឬអត់។

ឧទាហរណ៍៖ កសិករដែលមិនទាន់សម្រេចចិត្ត

បច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំកំពុងដាំម្ទេស ប៉ុន្តែខ្ញុំចង់ដាំត្រសក់ជំនួសវិញ។ តើខ្ញុំគួរធ្វើដូច្នេះទេ? តើវាជាការសម្រេចចិត្តល្អទេ?

ដើម្បីជួយកសិករម្នាក់នេះធ្វើការសម្រេចចិត្ត ចូរយើងប្រៀបធៀបលក្ខណៈពិសេស និងតម្លៃនៃការដាំដុះម្ទេស និងត្រសក់នៅលើផ្ទៃដីមួយហិកតា៖

លក្ខណៈ/ចំណាយ	ឯកត្តា	ម្ទេស	ត្រសក់
វដ្តជីវិត	ថ្ងៃ	100	60
ចំណាយលើថ្លៃឈ្នួលកម្មករ	រៀល	4,160,000	4,700,000
ចំណាយអថេរ (រួមទាំងជួលកម្មករ)	រៀល	17,139,000	14,246,000
ចំណាយផលិតកម្មសរុប	រៀល	19,891,000	17,151,000
តម្លៃផលិតកម្មសរុប	រៀល	40,000,000	42,000,000
ចំណូលដុល	**រៀល**	**22,861,000**	**27,754,000**

តារាងខាងលើបង្ហាញថា ការផលិតត្រសក់មានផលចំណេញសរុប ប្រសើរជាងការដាំម្ទេស។ ប្រាក់ចំណូលដុលខ្ពស់បង្ហាញថាការដាំត្រសក់មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ដោយផ្អែកលើកម្លាំងពលកម្ម និងការចំណាយផ្សេងទៀតដែលកើតឡើងក្នុងការផលិតដំណាំនោះ។

ការវិភាគប្រាក់ចំណូលដុលជួយកសិករធ្វើការសម្រេចចិត្តចុងក្រោយនៅពេលជ្រើសរើសដំណាំណាមួយដែលត្រូវដាំដុះ។ ដោយសារចំណាយថេរមិនប្រែប្រួលច្រើនទេនៅពេលផ្លាស់ប្តូរដំណាំ វាអាចផ្តល់សញ្ញាសមហេតុផលថាតើដំណាំណាដែលកសិករគួរដាំ។ ផ្ទៃដីដែលត្រូវដាំដុះជាមួយនឹងដំណាំដែលបានជ្រើសរើសនឹងអាស្រ័យលើបរិមាណទីផ្សារដែលរំពឹងទុក និងលទ្ធភាពទទួលបានដី កម្លាំងពលកម្ម និងហិរញ្ញប្បទានវិនិយោគ។ ចំណុចសំខាន់ៗផ្សេងទៀតក៏គួរត្រូវបានចងចាំផងដែរ ដូចជាវដ្តជីវិតដំណាំ ទំហំដី តម្លៃទីផ្សារ តម្រូវការគ្រប់គ្រងដំណាំ និងជំនាញកសិកម្ម/បច្ចេកទេស។

៥.៨ ចំណេញ

ប្រាក់ចំណេញ គឺជាប្រាក់ដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការចំណាយអថេរទាំងអស់ និងការចំណាយថេរត្រូវបានបង់។

ចំណេញ = ចំណូលដុល - ចំណាយថេរ

ចំណាំលើប្រាក់ចំណេញ

ប្រសិនបើចំនួនទឹកប្រាក់ដែលទទួលបានបន្ទាប់ពីការដកការចំណាយថេរពីប្រាក់ចំណូលដុល **គឺវិជ្ជមាន** នោះនឹងមាន**ប្រាក់ចំណេញ**។ ប្រសិនបើចំនួនទឹកប្រាក់ដែលទទួលបាន **គឺអវិជ្ជមាន**នោះមានការខាតបង់។ ដោយសារតែការចំណាយថេរមិនប្រែប្រួលច្រើនជាមួយនឹងការផ្លាស់ប្តូរផលិតកម្ម វាតែងតែជាករណីដែលថាប្រសិនបើកសិករអាចបង្កើនប្រាក់ចំណូលដុលរបស់ពួកគេ ពួកគេក៏នឹងបង្កើនប្រាក់ចំណេញផងដែរ។ លើសពីនេះ ដោយសារកសិករខ្នាតតូចជាធម្មតាមានការចំណាយថេរតិចតួច ប្រាក់ចំណូលដុលច្រើនតែស្រដៀងនឹងប្រាក់ចំណេញ។

ការវិភាគប្រាក់ចំណេញសម្រាប់ផលិតកម្មម្ទេសក្នុងមួយវដ្តលើផ្ទៃដី ១ ហិចតា ដោយមិនឲ្យតម្លៃពលកម្មគ្រួសារផ្ទាល់ខ្លួន៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប	គ.ក្រ	10,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	4,000
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់)	រៀល	40,000,000
ចំណាយអថេរ	រៀល	17,139,000
ចំណូលដុល (តម្លៃផលិតកម្មសរុប – ចំណាយអថេរ)	រៀល	22,861,000
ចំណាយថេរ (តម្លៃរំលោះ)	រៀល	2,752,000
ចំណេញ (ចំណេញដុល - ចំណាយថេរ)	**រៀល**	**20,109,000**

ការវិភាគប្រាក់ចំណេញសម្រាប់ផលិតកម្មត្រសក់ក្នុងមួយវដ្តលើផ្ទៃដី ១ ហិចតា ដោយមិនឲ្យតម្លៃពលកម្មគ្រួសារផ្ទាល់ខ្លួន៖

ពិពណ៌នា	ឯកត្តា	ចំនួន
ផលិតកម្មសរុប	គ.ក្រ	35,000
តម្លៃ	រៀល/គ.ក្រ	1,200
តម្លៃផលិតកម្មសរុប (ផលិតកម្មសរុប x តម្លៃលក់)	រៀល	42,000,000
ចំណាយអថេរ	រៀល	14,246,000
ចំណូលដុល (តម្លៃផលិតកម្មសរុប – ចំណាយអថេរ)	រៀល	27,754,000
ចំណាយថេរ (តម្លៃរំលោះ)	រៀល	2,905,000
ចំណេញ (ចំណេញដុល - ចំណាយថេរ)	**រៀល**	**24,849,000**

ដូចដែលបានរំពឹងទុក ប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយវដ្តសម្រាប់ត្រសក់ (ដោយមិនគិតពីកម្លាំងពលកម្មគ្រួសារ) គឺខ្ពស់ជាងម្ទេស។ ប្រសិនបើយើងចង់វិភាគប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយឆ្នាំនោះ យើងត្រូវគុណប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយវដ្តដោយចំនួនវដ្ត ហើយកែតម្រូវលើការចំណាយដែលមិនចាំបាច់ក្នុងវដ្តទីពីរ ឬទីបី ដូចជាការរៀបចំដី និងការដំឡើងដំណក់ទឹក/កៅស៊ូគ្របរង និង ទ្រើង។

ប្រាក់ចំណេញប្រចាំឆ្នាំ = ប្រាក់ចំណេញវដ្តទី1 + ប្រាក់ចំណេញវដ្តទី2 + សន្សំការចំណាយវដ្តទី2 ។

ម្ទេស:

- ធាតុចំណាយដែលបានសន្សំទុកសម្រាប់វដ្តបន្ថែមនីមួយៗ
  - ជួលម៉ាស៊ីនរៀបចំដី ម៉ាស៊ូត & ប្រេង = 1,011,000
  - ជួលកម្មករដំឡើង = ៣០ថ្ងៃ x ២០,០០០រៀល/ថ្ងៃ = ៦០០,០០០រៀល
  - ការចំណាយដែលត្រូវបានសន្សំសរុបសម្រាប់វដ្តទីពីរ = 1,611,000
- (ចំណាយអថេររបស់ម្ទេសវដ្តទីពីរ = 15,528,000)
- ប្រាក់ចំណេញសរុបប្រចាំឆ្នាំ (ពីរវដ្ត) = (20,109,000 x 2) រៀល + 1,611,000 រៀល = 41,829,00 រៀល

ត្រសក់:

- ធាតុចំណាយដែលបានសន្សំទុកសម្រាប់វដ្តបន្ថែមនីមួយៗ
  - ជួលម៉ាស៊ីនរៀបចំដី ម៉ាស៊ូត & ប្រេង = 1,011,000
  - ជួលកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់ដំឡើង = 45 ថ្ងៃ x 20,000 រៀល/ថ្ងៃ = 900,000 រៀល
  - Total saved cost = 1,911,000
  - ការចំណាយដែលត្រូវបានសន្សំ = 1,911,000
- សម្រាប់ 2 វដ្តបន្ថែម = 3,822,000
- ប្រាក់ចំណេញសរុបប្រចាំឆ្នាំ (បីវដ្ត) = (ប្រាក់រៀល 24,849,000 x 3) + (3,822,000 រៀល) = 78,369,000 រៀល

	ឯកត្តា	ម្ទេស	ត្រសក់
ប្រាក់ចំណេញសម្រាប់រយៈពេលមួយឆ្នាំដោយមិនមានការកែតម្រូវការចំណាយដែលបានរក្សាទុក	រៀល	40,218,000	74,547,000
សន្សំកំលាំងពលកម្មជួលក្នុងមួយវដ្តបន្ថែម	ថ្ងៃ	30	45
តម្លៃកំលាំងពលកម្មដែលបានសន្សំទុកក្នុងមួយវដ្ត	រៀល	600,000	900,000
ម៉ាស៊ីនដែលបានសន្សំទុក ប្រេងម៉ាស៊ូតក្នុងមួយវដ្តបន្ថែម	រៀល	1,011,000	1,011,000
ការចំណាយសរុបដែលបានរក្សាទុក / វដ្ត	រៀល	1,611,000	1,911,000
ចំនួននៃវដ្តបន្ថែម	វដ្ត	1	2
ការចំណាយសរុបដែលបានសន្សំ/ឆ្នាំ	រៀល	1,611,000	3,822,000
ប្រាក់ចំណេញសម្រាប់មួយឆ្នាំ	**រៀល**	**41,829,000**	**78,369,000**

ទោះបីជាប្រាក់ចំណេញសរុបក្នុងមួយវដ្ត និងប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយវដ្តនៃដំណាំទាំងពីរមិនខុសគ្នាច្រើនក៏ដោយ ការប្រៀបធៀបប្រាក់ចំណេញប្រចាំឆ្នាំបង្ហាញថាត្រសក់មានផលចំណេញច្រើនជាង។

ចំណាំថាការគណនាទាំងនេះនឹងពឹងផ្អែកភាគច្រើនលើតម្លៃទីផ្សារក្នុងស្រុកនៃដំណាំនីមួយៗ និងការផ្គត់ផ្គង់ និងតម្រូវការក្នុងស្រុក។ ការធ្វើផែនការផលិតកម្មល្អនៅក្នុងសហគមន៍ ការគិតគូរពីតុល្យភាពតម្រូវការ និងការផ្គត់ផ្គង់នឹងរក្សាតម្លៃមានស្ថេរភាព។ បើគ្រប់គ្នាងាកមកធ្វើតែដំណាំត្រសក់ ហើយមិនដាំម្ទេសទេ វាទំនងជាតម្លៃត្រសក់នឹងធ្លាក់ចុះ ហើយម្ទេសក៏ឡើងថ្លៃដែរ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រាក់ចំណេញ ។

៥.៩ ចំណូលលើកំលាំងពលកម្ម

ក្នុងករណីជាច្រើន កសិករមិនគិតអំពីតម្លៃលើការងាររបស់ខ្លួន ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេឡើយ។ វិធានការដ៏ល្អមួយដើម្បីដឹងពីអ្វីដែលបង្កើតប្រាក់ចំណូលបានប្រសើរជាងមុន គឺដើម្បីគណនាប្រាក់ត្រឡប់មកវិញលើកម្លាំងពលកម្មដែលបានវិនិយោគ។

ចំណូលលើកម្លាំងពលកម្ម = ប្រាក់ចំណេញសម្រាប់មួយឆ្នាំ ÷ វិនិយោគថ្ងៃពលកម្មគ្រួសារ

ក្នុងមួយឆ្នាំ កសិករអាចដាំដំណាំម្ទេសបានពីរ ឬដំណាំត្រសក់ ៣ដើម។ ការងារគ្រួសារសម្រាប់ដំណាំមួយហិកតាក្នុងមួយវដ្ត គឺ១៤៨ថ្ងៃសម្រាប់ម្ទេស។ សម្រាប់រាល់វដ្តបន្ថែមនៃម្ទេសរបស់វា 127 ថ្ងៃ ឬសម្រាប់មួយឆ្នាំគឺ 275 ថ្ងៃ។ សម្រាប់វដ្តមួយនៃត្រសក់ 106 ថ្ងៃពលកម្មគ្រួសារ គឺចាំបាច់។ សម្រាប់រាល់វដ្តបន្ថែម 75 ថ្ងៃ។ សម្រាប់រយៈពេលមួយឆ្នាំ (3 វដ្ត) សរុបចំនួន 256 ថ្ងៃគ្រួសារត្រូវបានប្រើប្រាស់។

	ឯកត្តា	ម្ទេស	ត្រសក់
ចំណេញសម្រាប់រយៈពេល ១ឆ្នាំ	រៀល	41,829,000	78,369,000
កំលាំងពលកម្មគ្រួសារក្នុង១ឆ្នាំ	ថ្ងៃ	275	256
ចំណូលលើកំលាំងពលកម្ម (ប្រហែល)	រៀល/ថ្ងៃ	**152,000**	**306,000**

នេះបញ្ជាក់ថាត្រសក់ជាដំណាំដែលទទួលបានផលច្រើនក្នុងការដាំដុះ វាចំណាយប្រាក់វិនិយោគជិតពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ វាក៏បង្ហាញផងដែរថា ផលមកវិញនៃកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់ដំណាំទាំងពីរ គឺខ្ពស់ជាងប្រាក់ឈ្នួលសម្រាប់កម្មករដែលគ្មានជំនាញ ដូច្នេះការដាំម្ទេស ឬត្រសក់ផ្តល់ប្រាក់ចំណូលប្រសើរជាងប្រាក់ឈ្នួលពលកម្ម ឬចំណាកស្រុកទៅធ្វើការ។

៥.១០ ការវិភាគកម្ចី និងការវិនិយោគ

កសិករជាច្រើនមិនមានប្រាក់សន្សំដើម្បីចំណាយលើថ្លៃដើមផលិតកម្មដំណាំទាំងអស់ ឬបង់ប្រាក់ជាមុនសម្រាប់គ្រឿងចក្រ ឬឧបករណ៍ធារាសាស្ត្រ។ ដូច្នេះ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានកសិកម្មជាញឹកញាប់ គឺចាំបាច់ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចទទួលបានដើមទុនដើម្បីទូទាត់ការចំណាយទាំងនេះ។ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាចត្រូវបានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារក្នុងទម្រង់ជាប្រាក់កម្ចី។ គំនិត និងការវិភាគសាមញ្ញមួយចំនួន គឺចាំបាច់សម្រាប់កសិករ - ដោយមានជំនួយពីអ្នកជំនាញ បុគ្គលិកផ្នែកផ្សព្វផ្សាយ និងកសិករ - ដើម្បីកំណត់ថាតើពួកគេគួរតែយកប្រាក់កម្ចីដើម្បីធ្វើការវិនិយោគដែលត្រូវការ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាការវិភាគមួយចំនួនដែលអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីវាយតម្លៃប្រាក់កម្ចី និងការវិនិយោគ - រយៈពេលសងត្រលប់ អត្រាការប្រាក់ និងត្រឡប់មកវិញលើការវិនិយោគ។

A. រយៈពេលសង

មុននឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តវិនិយោគណាមួយ វាមានប្រយោជន៍សម្រាប់កសិករសាកវប្បកម្មក្នុងការគិតថាតើវានឹងត្រូវការរយៈពេលប៉ុន្មានដើម្បីយកថ្លៃដើមនៃការវិនិយោគមកវិញ។ នេះត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា 'រយៈពេលសងត្រលប់'។ រយៈពេលសងត្រលប់កាន់តែខ្លី ការវិនិយោគកាន់តែទាក់ទាញ។

ដើម្បីគណនារយៈពេលសងត្រលប់នៃការវិនិយោគ អ្នកគ្រាន់តែបែងចែកការចំណាយដំបូងនៃការវិនិយោគដោយបរិមាណនៃលំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធ ពោល គឺចំនួនប្រាក់ចំណេញសុទ្ធដែលគម្រោងបង្កើតជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ លេខលទ្ធផលត្រូវបានបង្ហាញជាឆ្នាំ ឬប្រភាគនៃឆ្នាំ។

រយៈពេលសងត្រលប់ = ការវិនិយោគដំបូង ÷ លំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធប្រចាំឆ្នាំ

ឧទាហរណ៍ យើងសន្មត់ថា កសិករម្នាក់នៅខេត្តក្រចេះ វិនិយោគចំនួន 36,000,000 រៀលក្នុងប្រព័ន្ធអ៊ីដ្រូផូនិក ដើម្បីដាំបន្លែស្លឹក ដែលនឹងអនុញ្ញាតឱ្យគាត់បង្កើតផលដំណាំជាច្រើនក្នុងមួយឆ្នាំ។ ការវិនិយោគនេះត្រូវបានរំពឹងថានឹងនាំមកនូវលំហូរសាច់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំជាវិជ្ជមានចំនួន 12,517,000 រៀល។ រយៈពេលសងត្រលប់ = 36,000,000 រៀល ÷ 12,517,000 រៀល/ឆ្នាំ = 2.87 ឆ្នាំ (2 ឆ្នាំ 10 ខែ)

ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ កសិករអាចរំពឹងថានឹងយកមកវិញនូវការចំណាយរបស់គាត់ក្នុងរយៈពេលតិចជាងបីឆ្នាំ ដូច្នេះការវិនិយោគ គឺមានតម្លៃធ្វើបានល្អ។ បន្ទាប់ពីចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលសងត្រលប់វិញ 2 ឆ្នាំ 10 ខែ លំហូរសាច់ប្រាក់សុទ្ធនឹងលែងត្រូវបានទាមទារដើម្បីសងវិញនូវការវិនិយោគ ដូច្នេះវានឹងក្លាយទៅជាប្រាក់ចំណេញ។

B. អត្រាការប្រាក់

ប្រាក់កម្ចីទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រាក់។ សម្រាប់អ្នកខ្ចី ការប្រាក់ គឺជាថ្លៃដើមនៃប្រាក់កម្ចី។ សម្រាប់អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចី ដូចជាធនាគារ ការប្រាក់គឺជាប្រាក់ចំណេញពីប្រាក់កម្ចី។ ការប្រាក់ត្រូវបានបង្ហាញជាភាគរយនៃចំនួនប្រាក់កម្ចីដែលប្រមូលបានប្រចាំឆ្នាំ ឬប្រចាំខែ – អត្រាការប្រាក់។ សម្រាប់ប្រាក់កម្ចីភាគច្រើន ការប្រាក់ត្រូវបានបង់បន្ថែមលើការសងវិញមួយផ្នែកនៃចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានខ្ចីពីដំបូង (គេស្គាល់ថាជា 'ប្រាក់ដើម')។ កសិករដែលកំពុងស្វែងរកប្រាក់កម្ចីអាចប្រើម៉ាស៊ីនគណនាការប្រាក់តាមអ៊ីនធឺណិតដើម្បីគណនាចំនួនការប្រាក់ជាក់ស្តែងគិតជាប្រាក់រៀលដែលត្រូវបង់ទៅឱ្យអ្នកឱ្យខ្ចីដោយផ្អែកលើអត្រាការប្រាក់ដែលបានផ្សព្វផ្សាយរបស់ពួកគេ។

ការប្រាក់ = ប្រាក់ដើម × អត្រាការប្រាក់ × រយៈពេល (រយៈពេលខ្ចី)

មានវិធីសាស្ត្រពីរផ្សេងគ្នាដើម្បីគណនាការប្រាក់៖ ការប្រាក់សាមញ្ញ និងការប្រាក់រួម។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍មូលដ្ឋាននៃរបៀបគណនាការប្រាក់សាមញ្ញ។ ការប្រាក់រួមត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទូទៅដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ ប៉ុន្តែនៅក្នុងការណែនាំនេះ យើងផ្តោតលើការប្រាក់សាមញ្ញតែប៉ុណ្ណោះ។ សម្រាប់ការគណនាកម្រិតខ្ពស់ និងការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមលើការប្រាក់បន្ថែម សូមពិគ្រោះជាមួយមគ្គុទ្ទេសក៍ធនធានផ្សេងទៀតស្តីពីចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

កសិករដូចគ្នានៅខេត្តក្រចេះដែលដាំបន្លែស្លឹកដោយប្រើប្រព័ន្ធអ៊ីដ្រូប៉ូនិចចង់ខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៣៦,០០០,០០០ រៀល (ដើម) ពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេល ១ ឆ្នាំ។ ធនាគារចង់រកបានការប្រាក់ 10% លើប្រាក់កម្ចីនេះ។ ដូច្នេះការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំដែលត្រូវបង់គឺ 10% នៃចំនួន 36,000,000 រៀល ឬ 3,600,000 រៀល។ ការប្រាក់នេះត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងប្រាក់ដើម ហើយផលបូកក្លាយជាការសងបំណុលរបស់កសិករទៅ MFI នៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលមួយឆ្នាំនៃប្រាក់កម្ចី៖ ប្រាក់រៀល 36,000,000 + រៀល 3,600,000 = 39,600,000 រៀល។

គន្លឹះ

កសិករជាច្រើនបានជំពាក់បំណុលគេច្រើនរួចទៅហើយ។ ការគណនាសាមញ្ញទាំងនេះអាចជួយពួកគេឱ្យយល់ថាតើពួកគេអាចធ្វើការវិនិយោគថ្មី និងរកប្រាក់បានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសងប្រាក់កម្ចីផ្សេងទៀតរបស់ពួកគេដែរឬទេ។ នេះគឺជាផ្នែកមួយនៃការបណ្តុះបណ្តាលចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាមូលដ្ឋាន។

ឧបមាថា កសិករចង់ខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៣៦,០០០,០០០ រៀល សម្រាប់រយៈពេលពីរឆ្នាំជំនួសឱ្យមួយឆ្នាំ ហើយ MFI គណនាការប្រាក់សាមញ្ញជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ គេនឹងត្រូវបានគិតអត្រាការប្រាក់ពីរដង ម្តងក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលប្រាក់កម្ចីនោះនៅសល់៖

KHR 36,000,000 (ប្រាក់ដើម) + KHR 3,600,000 (ការប្រាក់ឆ្នាំទី 1) + KHR 3,600,000 (ការប្រាក់ឆ្នាំទី 2) = KHR 43,200,000

ដូច្នេះ កសិករជំពាក់ MFI ចំនួន **43,200,000** រៀល នៅដំណាច់ឆ្នាំ **2, 36,000,000** រៀលសម្រាប់ប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ **7,200,000** រៀល។

C. ចំណូលពីការវិនិយោគ

ការត្រឡប់មកវិញលើការវិនិយោគ (ROI) គឺជាការវាស់វែងការអនុវត្តដែលប្រើដើម្បីវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាព ឬប្រាក់ចំណេញនៃការវិនិយោគជាពិសេសដើម្បីប្រៀបធៀបប្រាក់ចំណេញរបស់វាធៀបនឹងការវិនិយោគផ្សេងទៀត។

មានវិធីជាច្រើនដើម្បីគណនា ROI ។ វិធីសាស្រ្តមួយដែលប្រើជាទូទៅ គឺដើម្បីបែងចែករឹមសរុបដោយតម្លៃផលិតកម្មសរុបសម្រាប់វដ្តមួយ បន្ទាប់មកគុណនឹង 100។

ROI = ប្រាក់ចំណេញសម្រាប់វដ្តមួយ ÷ តម្លៃផលិតកម្មសរុប (សម្រាប់វដ្តមួយ) x 100

ឧទាហរណ៍ ឧបមាថាកសិករដាំម្ទេស និងត្រសក់បានចំណូលសរុប និងការចំណាយ (ដោយគ្មានកម្លាំងពលកម្មគ្រួសារ) សម្រាប់វដ្តមួយ ដូចដែលបានគណនាពីមុនៈ

ម្ទេស

- ប្រាក់ចំណេញមួយវដ្ត = 20,109,000 រៀល
- ចំណាយអថេរសរុប = 17,131,000 រៀល
- ចំណាយថេរសរុប (រំលោះក្នុងមួយវដ្ត) = 2,752,000 រៀល
- ចំណាយផលិតកម្មសរុប = 19,891,000 រៀល

ដូច្នេះ ROI សម្រាប់ម្ទេសសម្រាប់មួយវដ្តគឺ (20,109,000 រៀល÷19,891,000 រៀល) x 100 = 101%។

នេះ គឺដោយមិនគិតពីកំលាំងពលកម្មគ្រួសារ។ បើយើងគណនាដូច្នេះ ចំណូលត្រឡប់ពីការវិនិយោគលើដំណាំម្ទេស ១ហិចតានឹងបាន៨៨%។ នេះ គឺខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់ដែលធនាគារត្រូវការ 18% ដូច្នេះទទួលបានផលចំណេញពីការវិនិយោគនេះ។

ត្រសក់

- ប្រាក់ចំណូលដុល = 27,754,000 រៀល
- ចំណាយអថេរសរុប = 14,246,000 រៀល
- ចំណាយថេរសរុប (រំលោះក្នុងមួយវដ្ត) = 2,905,000 រៀល
- ចំណាយផលិតកម្មសរុប = 17,151,000 រៀល
- ចំណេញក្នុងមួយវដ្ត = 24,849,000 រៀល

ដូច្នេះ ROI សម្រាប់ត្រសក់សម្រាប់មួយវដ្តគឺ (24,849,000 រៀល÷ 17,151,000 រៀល) x 100 = 145%។

នេះមានន័យថា សកម្មភាពធ្វើចំការរបស់គាត់ ទទួលបានមកវិញ 2.3 ដងនៃចំនួនទឹកប្រាក់ដែលគាត់បានបណ្តាក់ទុកនៅក្នុងវា។ ដូច្នេះ វាមានផលចំណេញច្រើន។ ដោយសារ ROI ខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់ដែលនឹងត្រូវបង់ទៅធនាគារ វាពិតជាមានប្រយោជន៍សម្រាប់កសិករក្នុងការខ្ចីប្រាក់ ដើម្បីគាត់អាចវិនិយោគលើការផលិតត្រសក់។

D. ប៉ារ៉ាម៉ែត្រផ្សេងៗទៀត

ការគណនាមានប្រយោជន៍មួយចំនួនទៀត គឺថ្លៃដើមផលិតកម្មក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ ប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ និងតម្លៃផលិតកម្មក្នុងមួយគីឡូក្រាមនៃផលិតផល។

	ម្ទេស	ត្រសក់
ថ្លៃដើមផលិតកម្មសរុបក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ (រៀល)	1,981	1,751
ប្រាក់ចំណេញក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ (រៀល)	2,011	2,489
ថ្លៃដើមផលិតកម្មក្នុងមួយគីឡូក្រាម (រៀល)	1,989	490

ថ្លៃដើមផលិតកម្មក្នុងមួយគីឡូក្រាម គឺជាការចំណាយសរុបសម្រាប់វដ្តមួយ បែងចែកដោយទិន្នផលក្នុងមួយវដ្ត។ វាប្រាប់យើងថាតើវាត្រូវចំណាយប៉ុន្មានដើម្បីផលិតមួយគីឡូក្រាមនៃដំណាំ។ បើវាទាបជាងតម្លៃលក់ក្នុងមួយគីឡូក្រាមនោះ កសិករចំណេញ។

៦. សរុប

សៀវភៅមគ្គុទេសក៍ (HTG) នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជួយកសិករបង្កើតផែនការផលិតកម្ម និងសម្រេចចិត្តពីរបៀបចំណាយប្រាក់របស់ពួកគេលើផលិតកម្មកសិកម្ម។ សៀវភៅមគ្គុទេ្ទសក៍ គឺជាឧបករណ៍សាមញ្ញ ជាក់ស្តែង និងមានប្រយោជន៍ក្នុងការពន្យល់អំពីដំណាំដែលត្រូវដាំដុះ។ វាអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីគណនាប្រាក់ចំណូល ការចំណាយ និងប្រាក់ចំណេញដែលរំពឹងទុកនៃផែនការដំណាំដែលបានផ្តល់ឱ្យ និងសម្រាប់ការវិភាគប្រាក់ចំណេញប្រៀបធៀបនៃផែនការដំណាំជំនួស។ បុគ្គលិកបច្ចេកទេស និងអ្នកជំនាញផ្នែកផ្សព្វផ្សាយអាចជួយកសិករជាមួយនឹងការវិភាគ និងការគណនាសាមញ្ញរបស់វា។ វាក៏បង្រៀនកសិករពីរបៀបកំណត់ថាតើវាឆ្លាតក្នុងការយកប្រាក់កម្ចីពីធនាគារសម្រាប់ការវិនិយោគ ឬអត់។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីដំណាក់កាលជាច្រើនរបស់គម្រោងឈេន (CHAIN) រួមទាំងសៀវភៅណែនាំ (ជាភាសាខ្មែរ) អំពីបច្ចេកវិទ្យាជាក់លាក់ និងបច្ចេកទេសសាកវប្បកម្ម សូមចូលទៅកាន់គេហទំព័រ **[https://elibrary.maff.gov.kh]**។

SNV កម្ពុជា
#១២០ ផ្លូវ៥១(កែង២២៨) ជាន់ទី៥ ភូមិទី៤ សង្កាត់ចតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ
ក្រុងភ្នំពេញ កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ៖ +៨៥៥ ១៧ ៦៤៤ ៨៨២
អ៊ីមែល៖ cambodia@snv.org
គេហទំព័រ៖ www.snv.org/country/cambodia
ហ្វេសប៊ុក៖ @SNVCambodia